

**ANÀLISI ESTRATÈGICA
BIBLIOTEQUES DE L'HOSPITALET
2023**

Diputació
Barcelona

 Biblioteques
de L'Hospitalet

Ajuntament de L'Hospitalet

DOCUMENT 1: ANÀLISI ESTRATÈGICA

Aspectes metodològics.....	3
1 - L'HOSPITALET COM A CONTEXT.....	5
1.1 Radiografia d'una ciutat i perspectives de canvis	
1.2 La cultura a la ciutat i el context institucional	
2 - LA BIBLIOTECA, LA BASE CONCEPTUAL I LEGAL.....	10
3 - LES BIBLIOTEQUES DE L'HOSPITALET.....	15
3.1 El moral de funcionament	
3.2 Trajectòria i evolució	
3.3 Els espais, el manteniment i les dotacions	
3.4 El públic usuari, configuració i expectatives	
3.5 Usos de les biblioteques	
3.6 Les biblioteques en xarxa en una perspectiva de ciutat	
3.7 El catàleg de serveis, una declaració d'intencions	
3.8 El fons, la base documental	
3.9 L'equip humà, la base del sistema	
3.10 La comunicació	
3.11 Una coordinació municipal	
4 – ELS EQUIPAMENTS, ESTAT DE LA QÜESTIÓ.....	48
5 - BALANÇ I REPTES DE FUTUR.....	68
5.1 Balanç	
5.2 Tendències i reptes de futur	
Bibliografia	80
Crèdits	82

Aspectes metodològics

Aquesta anàlisi estratègica de les Biblioteques de L'Hospitalet de Llobregat 2023 s'ha elaborat i redactat a partir d'un doble treball d'investigació documental i de consulta de totes les persones implicades en elles. Així, s'ha pogut comptar amb el rigor de les dades disponibles i amb la riquesa vivencial dels diferents punts de vista necessaris.

L'anàlisi ha seguit el conjunt de fases següent:

- Consulta de tota la documentació disponible, tant a nivell de ciutat com de la xarxa municipal de biblioteques. En aquest sentit, s'ha tingut en compte els projectes, memòries, estadístiques i d'altres existents.
- Anàlisi de les dades pròpies de cada biblioteca. S'ha elaborat una fitxa individualitzada, però se n'ha extret també els aspectes comuns a totes elles.
- Múltiples trobades de reflexió i treball amb la Cap del Servei de Cultura i amb la Cap de la Secció de Biblioteques de l'Ajuntament de L'Hospitalet. Han permès analitzar el conjunt de les biblioteques, tenir perspectiva històrica, situar les biblioteques en un context social i institucional més ampli així com analitzar en profunditat els reptes més importants.
- Seminari intern de reflexió i debat sobre el conjunt de les biblioteques amb les directores i els directors de les biblioteques. Ha aportat la visió professional més exhaustiva que es podia obtenir, analitzant les causes de l'estat actual.
- Seminari intern de reflexió i debat amb el personal bibliotecari que no exerceix funcions directives. Ha permès completar la visió professional.
- Seminari intern de reflexió i debat amb auxiliars de biblioteques i ordenances. Ha permès aprofundir en el dia a dia de les biblioteques, detectant en detall els potencials i les mancances.

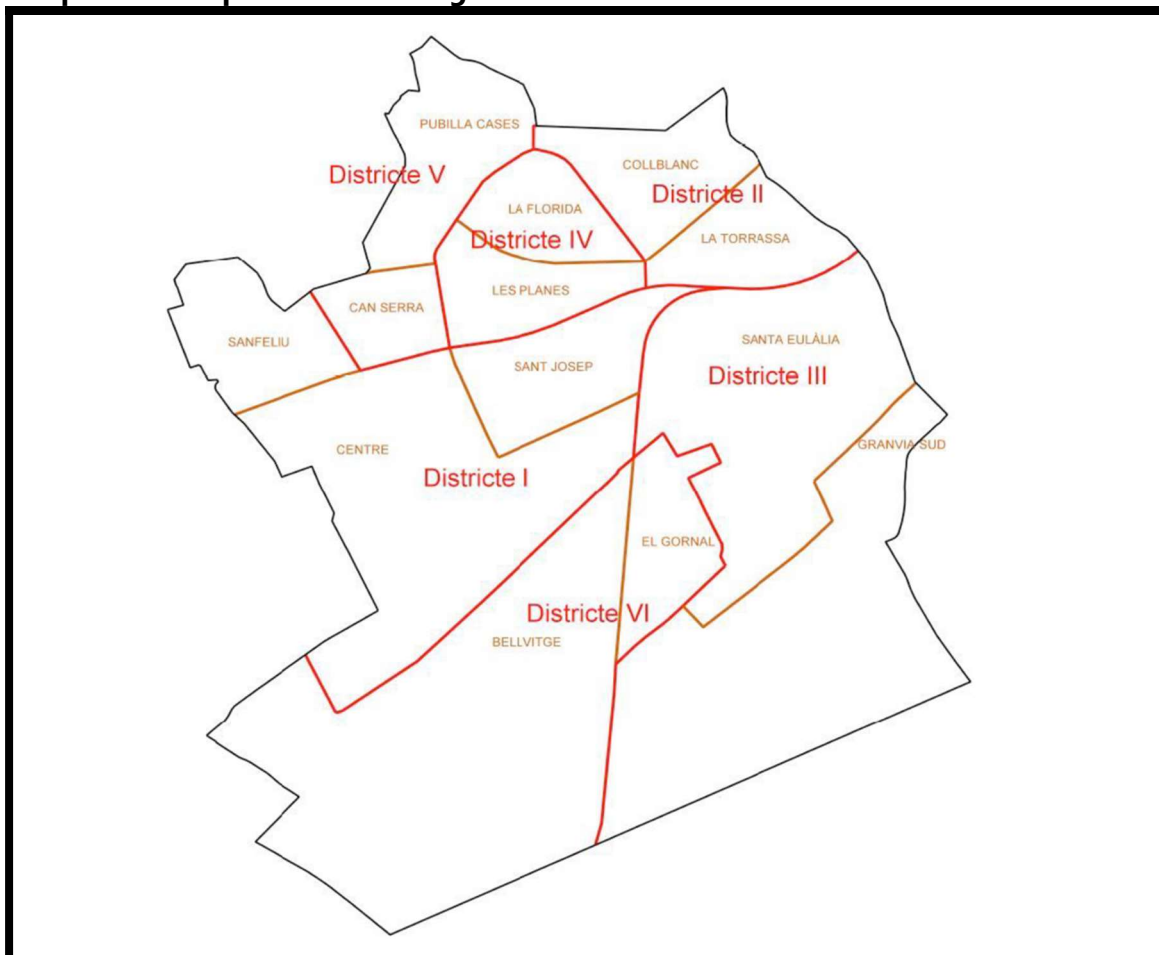
- Trobada de participació i implicació amb persones que col·laboren amb les biblioteques o utilitzen els seus serveis. Ha permès conèixer les necessitats ciutadanes de més a prop, tant en el detall de cada biblioteca com en el conjunt del servei.
- Reunió de treball amb la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona que dona suport i serveis a les biblioteques que treballen en xarxa a la província de Barcelona. És el principal referent en quant a continguts i metodologia de treball a les biblioteques i estableix els convenis necessaris amb els ajuntaments per tal de garantir la bona marxa d'aquestes.
- Redacció i contrast del document amb el Servei municipal de biblioteques.

1. L'HOSPITALET COM A CONTEXT

1.1 Radiografia d'una ciutat i perspectives de canvis

Mapa de L'Hospitalet de Llobregat amb els districtes i barris

Font: Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

L'Hospitalet de Llobregat és una gran ciutat (265.444 habitants l'any 2022¹, 136.905 dones, el 51,6% del total de la població, i 128.539 homes, el 48,4%) que s'estructura en 6 districtes i 13 barris. Els 3 districtes que configuren el nord de la ciutat representen el 21,3 del territori però allotgen el 51,9% de la població, comportant una densitat de població molt elevada (54.411 habitants/km²), davant els 3 districtes del sud de la ciutat que representen el 78,7% del terme municipal i allotgen el 48,1% de la població, comportant una densitat de població molt més baixa (13.755 hab./km²). Aquest

¹ IDESCAT – Institut d'Estadística de Catalunya: <http://www.idescat.cat>
L'Ajuntament compta 278.070 habitants a 31 de desembre de 2021 segons el padró continu.

desequilibri territorial hauria de ser tingut en compte a l'hora de planificar el número de biblioteques, el seu emplaçament, la seva superfície i la seva dotació en recursos.

La ciutat ha viscut de manera accentuada els canvis socials propis d'un entorn metropolità contemporani al nostre país. Així, s'ha nodrit de les grans onades migratòries, primer a nivell nacional, després estatal i, finalment, internacional però també de l'entorn metropolità, que ha acabat configurant una societat rica i diversa. L'Hospitalet ha forjat la seva personalitat al llarg de dècades, amb les aportacions de la seva ciutadania, entitats de tots els sectors i institucions públiques.

Això fa que, avui en dia, el 47,3% de la gent que viu a l'Hospitalet ha nascut a Catalunya, el 20,3% ha nascut a la resta de l'Estat espanyol i el 32,4% és nascuda a l'estranger, quan en el conjunt del país, aquests percentatges són del 63,8%, 15,6% i 20,6% respectivament. Una conseqüència indirecta d'aquesta evolució de la societat hospitalenca és el rejuveniment de la població (el 2001, el 11,2% de la població tenia menys de 14 anys. El 2010 era el 13,3% i el 2021 és de 13,8%) amb noves inquietuds i necessitats culturals, un arrelament o estabilització, encara incipient, de la població de nova arribada, tant de l'entorn metropolità immediat o de més enllà (el 64% de les persones arribades al municipi provenien de Catalunya i el 9,7% provenien de la resta de l'estat espanyol), com d'altres països (el 26,3% provenien de l'estranger), un possible descens dels nivells d'instrucció i, per tant, de les pràctiques culturals convencionals i una tendència a uns nous hàbits culturals.

Aquestes dades de configuració social aplicades als barris, diferents uns dels altres, haurien de permetre definir el projecte de cada biblioteca que, tot i seguir un model comú, han de saber crear i desenvolupar projectes singulars a cada territori (districte i barri).

Paral·lelament, la ciutat s'ha anat estructurant en uns barris molt marcats per la personalitat dels seus habitants però també per la fragmentació que les diferents vies de transport (autopistes, carreteres, grans avingudes i línies ferroviàries i de metro) han causat al territori municipal. Tot i que, tard o aviat, es va reduint aquest impacte a nivell

físic, els seus efectes romandran encara durant anys a nivell de percepció de l'imaginari col·lectiu i d'hàbits de mobilitat.

Una visió positiva d'aquest fenomen és la bona comunicació terrestre que la ciutat gaudeix amb els municipis del seu entorn, Barcelona en particular. En canvi, un efecte negatiu és la dificultat que encara avui hi ha per a la comunicació interna. Així, sovint és més fàcil desplaçar-se al centre de Barcelona que d'un barri a l'altre de la ciutat, sobretot entre els barris del nord i els del sud.

1.2 La cultura a la ciutat i el context institucional

L'anàlisi de les dades de la Xarxa de Biblioteques de L'Hospitalet respon a la necessitat d'enfortir i consolidar el paper d'aquests equipaments en el context de la política cultural de la ciutat, d'acord amb tot l'exercici de planificació de l'Ajuntament.

El **PAM – Pla d'Actuació Municipal 2020-2023**² exposa en el seu objectiu de ciutat 1: "L'Hospitalet dels drets, la ciutat de les persones i per a les persones", objectiu estratègic 1.2: "Cultura viva i en transformació. Eliminar les barreres d'accés a la cultura, per motius econòmics, socials o físics: la cultura per a tots", objectiu operatiu 1.2.2: "Potenciar la xarxa d'equipaments culturals de proximitat fomentant la creació de nous públics i de programes culturals a l'abast de tots els col·lectius", exposa les actuacions:

- Dinamitzar la cultura de proximitat fent xarxa entre les biblioteques, els centres culturals, enfortint les relacions amb els agents culturals i socials del territori treballant la cultura com a element de cohesió social
- Crear espais i accions per a col·lectius específics —públics amb necessitats especials, joves, gent gran, infants— adaptant-ne els formats i promovent la creació de nous públics.

² <https://www.l-h.cat/utills/obrefitxer.ashx?Fw9EVw48XS77TbASj5dTDqazCLSca8UAE8Z3fNdDE2ReJf4WHvLtb3AsO52PvIDpsmqazA>

- Crear un nou model de gestió per al conjunt dels centres culturals de proximitat i coordinar la tasca dels equipaments de centralitat amb els equipaments de proximitat.
- Afavorir la participació i la comunicació bidireccional amb els usuaris en els serveis i les activitats de l'oferta cultural.

Altres actuacions emmarcades en objectius que interpel·len les biblioteques:

- Incrementar l'ús institucional del català en campanyes, actes i a les xarxes socials (a 1.1.10).
- Garantir a cada barri espais dotats amb la infraestructura tecnològica i de connectivitat necessària per treballar la inclusió digital de la ciutadania (a 1.2.3).
- Promoure la difusió del coneixement científic a través dels equipaments culturals de proximitat (a 1.2.5).
- Fomentar que la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació dels col·lectius en risc d'exclusió social inspirin i s'integrin en totes les polítiques municipals (a 1.3.3).
- Promoure la perspectiva de gènere transversalment en els plans i programes municipals (a 1.5.1).
- Impulsar la participació de les dones en l'esfera pública i la seva visibilització (a 1.5.1).
- Potenciar projectes d'alfabetització digital que incideixin en la reducció de l'escletxa digital de la gent gran (a 1.6.1).
- Reduir la bretxa digital entre la població, garantint l'accés a la tecnologia i la formació en habilitats digitals de tothom, democratitzant les eines 2.0 (a 4.3.5).

Arrel de la Covid-19, la ciutat va aprovar el **Pacte de Ciutat 2020-2023**³ per fer front, més específicament, a la crisi derivada de la pandèmia i encoratjar la represa posterior. Entre moltes altres Mesures i accions, la cultura tenia el seu lloc en l'entorn social, eix Cultura, mesura "Posar la cultura a l'abast de tothom, acció S04" "Garantir l'accés a la cultura i a les activitats culturals a tota la ciutadania, en especial a aquelles persones més vulnerables o que s'han vist en major mesura afectades per la pandèmia".

També esmenta la necessitat d'impulsar accions amb l'objectiu de reduir l'escletxa digital, facilitant l'alfabetització digital, impulsar un programa d'ajuts per a la reducció de

³ https://coronavirus.l-h.cat/docs/PACTE_presentacio_011220.pdf

l'escletxa digital en particular en els tràmits no presencials amb l'Ajuntament i la resta d'administracions públiques, així com posar la cultura a l'abast de tothom.

Un futur Pla de Biblioteques ha de donar resposta, aplicar i ampliar aquestes directrius tant del PAM com del Pacte de ciutat..

Per altra banda, el **Pla de Cultura de L'Hospitalet de Llobregat**⁴ de 2006 (editat l'any 2007), en l'àmbit 2, eix estratègic 8 (*L'enfortiment dels sectors*), a la proposta nº 71, expressa que cal "Actualitzar el Pla director del sistema bibliotecari de l'Hospitalet". Aquesta s'acompanya d'altres set, específicament vinculades a les biblioteques, i d'un nombre elevat d'altres propostes que també poden afectar aquests equipaments i que caldrà contemplar en el capítol de propostes de millora d'un futur Pla de Biblioteques.

El Pla de Cultura presenta 3 eixos de treball transversals que caldrà contemplar: "Els joves, una actuació prioritària; la cultura com a element integrador de la nova ciutadania; i el foment de la cultura científic-tècnica i les tecnologies de la informació i la comunicació".

Les Biblioteques de L'Hospitalet s'inscriuen en una societat culturalment activa i d'una ciutat dotada d'una extensa xarxa d'equipaments culturals: Centre Cultural Metropolità Tecla Sala, Teatre Joventut, Centre Cultural Barradas, Museu, Arxiu, centres culturals als districtes, espais de grans entitats, etc. Tots aquests equipaments són un motor molt destacat de la cultura a la ciutat, aportant iniciatives, propostes i accions de gran envergadura en el conjunt d'una política cultural que destaca en el panorama cultural català. Així, i a diferència d'altres municipis, les biblioteques poden dedicar-se plenament a la seva funció sense haver d'exercir una feina de substitució de dinàmiques culturals febles o inexistents. Això no treu que ho facin treballant col·laborativament amb la resta d'equipaments i programes públics i associatius.

⁴ Pla de Cultura de l'Hospitalet de Llobregat (2007).
<https://www.l-h.cat/gdocs/d1299736.pdf>

2 - LA BIBLIOTECA, LA BASE CONCEPTUAL I LEGAL

L'exercici més recent, complet i, sobretot, consensuat universalment, de definir una biblioteca pública l'acaben de fer conjuntament l'IFLA (Federació Internacional d'Associacions i Institucions Bibliotecàries) i la UNESCO, el juliol de 2022, amb una actualització de la visió del manifest promogut l'any 1994.

El Manifest de la Biblioteca Pública de l'IFLA-UNESCO⁵, defineix:

La biblioteca pública és el centre local d'informació que posa a l'abast de les persones usuàries tota mena d'informació i coneixements. És un component essencial de les societats del coneixement, que contínuament s'adapta als nous mitjans de comunicació per a complir amb el seu mandat d'oferir accés universal a la informació a tothom i impulsar-ne un ús valuós. Proporciona un espai públic accessible per a produir coneixement, compartir i intercanviar informació i cultura, i promoure la participació cívica.

Les biblioteques creen comunitat, cerquen nous públics de manera proactiva i utilitzen l'escolta activa per a impulsar el disseny de serveis que satisfacin les necessitats locals i contribueixin a millorar la qualitat de vida. El públic confia en la seva biblioteca i, a canvi, la biblioteca pública té com a objectiu mantenir la comunitat informada i assabentada.

La biblioteca pública ofereix els seus serveis d'acord amb el principi d'igualtat d'accés per a tothom, sense tenir en compte l'edat, l'ètnia, el gènere, la religió, la nacionalitat, la llengua, l'estatus social, o qualsevol altra característica. Cal oferir serveis i materials especials a aquells usuaris que no puguin, per qualsevol motiu, fer-ne ús dels habituals; per exemple, minories lingüístiques, persones amb discapacitats, escasses competències digitals o informàtiques, o poca competència lectora, o bé persones a l'hospital o a la presó.

Tots els grups d'edat han de poder trobar-hi materials d'acord amb les seves necessitats. Els fons i els serveis han d'incloure tota mena de suports i mitjans moderns, així com materials en suports tradicionals. És fonamental que siguin d'alta qualitat, adequats a les necessitats i circumstàncies locals, i que reflecteixin la llengua i la diversitat cultural de la comunitat. Els materials han de recollir les tendències actuals i l'evolució de la societat, així com la memòria dels esforços i de la imaginació de la humanitat.

Els fons i els serveis no han d'estar subjectes a cap forma de censura ideològica, política o religiosa, ni a pressions comercials.

⁵ https://cobdc.org/wp-content/uploads/Manifest_IFLA_2022_catala.pdf

Els trets principals del nou manifest són⁶:

- Oferir oportunitats per al desenvolupament creatiu i estimular la imaginació, creativitat, curiositat i empatia.
- Crear i reforçar els hàbits de lectura en els infants des del naixement fins a l'edat adulta.
- Proporcionar serveis, tant presencials com de forma remota a través de les tecnologies digitals.
- Preservar i donar accés a les expressions culturals i patrimonials en la valoració de les arts, descobertes científiques, recerca i innovacions, tant tradicionals com digitals.
- Assegurar l'accés a la informació de la comunitat i oportunitats per a l'organització comunitària.
- Preservar i donar accés a les dades locals i autòctones, coneixement i patrimoni en un entorn on la comunitat pot tenir un paper actiu en la presa de decisions.
- Accedir al coneixement científic, recerca i informació sobre salut i activar la participació i el desenvolupament científic.
- Iniciar, donar suport i participar en activitats d'alfabetització i programes per enfortir competències lectores i d'escriptura, i facilitar el desenvolupament de l'alfabetització mediàtica i informacional i les habilitats i alfabetització digital per a tothom.

Aquest manifest actualitza i completa la segona edició revisada de les **Directrius de l'IFLA per al servei de biblioteques públiques**⁷ de 2010, traduïda pel COBDC al català en la seva 2ª edició el 2013, que defineix la biblioteca com:

"Les biblioteques públiques són un fenomen estès arreu del món. Apareixen en un ampli ventall de societats, i en una gran diversitat de cultures en diferents fases de

⁶ Diputació de Barcelona. Gerència de Biblioteques. (2022) El Manifest de l'IFLA-UNESCO de la Biblioteca Pública de 2022. Un instrument al suport de les biblioteques. https://cobdc.org/wp-content/uploads/manifest_presentacio.pdf

⁷ <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/publications/series/147-ca.pdf>

desenvolupament. Tot i que la diversitat dels contextos en què actuen ha de donar lloc per força a diferències pel que fa als serveis que ofereixen i la manera com es presten, normalment tenen unes característiques en comú, que es poden definir de la manera següent: la biblioteca pública és una organització fundada per la comunitat, de la qual rep suport i finançament, ja sigui per mitjà del govern local, regional o estatal, o per mitjà d'altres tipus d'institucions. Proporcionen accés al coneixement, a la informació, a l'aprenentatge al llarg de la vida i a les obres de ficció per mitjà d'una varietat de recursos i serveis, als quals tenen accés tots els membres de la comunitat sense distinció de raça, nacionalitat, edat, sexe, religió, llengua, discapacitat, situació econòmica i laboral i nivell d'estudis”.

A nivell nacional, es va aprovar la **Llei 4/1993, de 18 de març, del sistema bibliotecari de Catalunya**⁸ que tenia per objecte “establir les bases i les estructures fonamentals necessàries per a la planificació, la creació, l'organització, el funcionament i la coordinació del Sistema Bibliotecari de Catalunya, i també garantir uns serveis que facilitin el funcionament de les biblioteques, a partir del dret dels ciutadans de Catalunya a la lectura i a la informació públiques, arreu del territori”.

En el seu article 2 exposa el concepte de biblioteca:

“S'entén per biblioteca, als efectes d'aquesta Llei, qualsevol conjunt organitzat de llibres, publicacions periòdiques, gravats, mapes, enregistraments sonors, documentació gràfica i altres materials bibliogràfics, manuscrits, impresos o reproduïts en qualsevol suport, que tingui per finalitat de reunir i conservar aquests documents i facilitar-ne l'ús a través dels mitjans tècnics i personals adequats per a la informació, la investigació, l'educació o el lleure”.

La Llei defineix el Sistema Bibliotecari de Catalunya com el conjunt organitzat de serveis bibliotecaris existents a Catalunya i el Sistema de Lectura Pública com el conjunt

⁸ Llei 4/1993, de 18 de març, del sistema bibliotecari de Catalunya, publicada al DOGC núm. 1727, de 29 de març de 1993

organitzat de serveis de biblioteca pública de Catalunya, entre els quals es troben les biblioteques de l'Hospitalet de Llobregat.

Entrant més en detall, la mateixa Llei 4/1993, de 18 de març, del sistema bibliotecari de Catalunya, en el seu article 22 defineix el concepte de biblioteca pública:

1. Es consideren biblioteques públiques les biblioteques que disposen d'un fons general, ofereixen un ampli ventall de serveis informatius de tipus cultural, educatiu, recreatiu i social i són accessibles a tots els ciutadans, tant al conjunt del públic en general com a determinats grups d'usuaris.
2. Les biblioteques públiques han d'oferir llurs prestacions bàsiques de manera lliure i gratuïta i han de prestar serveis diferenciats per a adults i per a infants.
3. Les biblioteques públiques, en coordinació amb els serveis d'assistència social de cada localitat, han de facilitar el servei de préstec als lectors impossibilitats de sortir de llur domicili i oferir serveis bibliotecaris als hospitals, les presons, les residències i els centres d'acolliment de la localitat respectiva.
4. Les biblioteques públiques han de donar resposta a les necessitats d'aquells que tenen dificultats per a la lectura, amb llibres sonors i altres documents àudio-visuals o amb altres materials impresos pensats per a facilitar la lectura.
5. Els fons de les biblioteques públiques són de lliure accés i susceptibles d'ésser deixats en préstec. Això no obstant, quan és necessari per raons de seguretat i conservació, es pot limitar l'accés a una part d'aquests fons.

Finalment, fruit de l'acord de col·laboració entre el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona com a institució precursora de l'impuls i modernització de les biblioteques, es disposa d'uns paràmetres propis que s'adaptin a les necessitats i a la realitat bibliotecària dels municipis de la província. Aquests paràmetres han anat evolucionant i s'han revisat en diverses ocasions.

Per una banda, hi ha els **Estàndards de Biblioteca Pública de Catalunya**⁹, editats l'any 2008, que ajuden a parametritzar i contextualitzar els edificis, espais, serveis, documents i personal de les biblioteques. Són un referent per a aquesta anàlisi estratègica.

Per una altra banda, es disposa del **Mapa de la Lectura Pública de Catalunya**¹⁰, aprovat l'any 2014, que recull, a partir de les definicions del Sistema bibliotecari de Catalunya i del Manifest de la biblioteca pública de la UNESCO de 1994, "les necessitats de la lectura pública i facilita paràmetres i estàndards per dimensionar els equipaments que aquest model de servei públic exigeix per als municipis de més de 5.000 habitants". Com diu el mateix document, "El Mapa és un instrument bàsic de planificació per a un sistema, el de la lectura pública, que es fonamenta en la cooperació entre administracions".

El propi Mapa diu que preval allò que digui el Pla de ciutat, sempre i quan aquest compleixi estàndards, estigui aprovat i compti amb el vistiplau de les administracions implicades en la gestió del servei. Així, amb el Mapa com a primer referent, a una ciutat de més de 200.000 habitants com L'Hospitalet de Llobregat, li correspon una biblioteca central urbana i un mínim de 6 biblioteques de proximitat. Tenint en compte que la ciutat, tot i sobrepassar llargament aquest límit d'habitants, disposa actualment d'una biblioteca central i de 6 biblioteques de proximitat, es pot dir que cobreix mínimament els estàndards fixats pel que fa al nombre d'equipaments.

9 Nieto, Javier; Vilagrosa, Enric (2008). Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació; Diputació de Barcelona. 24 p.

http://www.diba.cat/biblioteques/documentspdf/Estandards_catala.pdf

10 Mapa de lectura pública de Catalunya [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Subdirecció General de Biblioteques, 2014. 227p.

https://biblioteques.gencat.cat/web/.content/tematic/el-servei-de-biblioteques/linies-dactivitat/planificacio-bib/mapa-lectura-publica/documents/MLPC_2014.pdf

3 - LES BIBLIOTEQUES DE L'HOSPITALET

3.1 El model general de funcionament

La Diputació de Barcelona i els ajuntaments de la seva província estableixen uns convenis de col·laboració pel que fa al funcionament de les biblioteques que contemplen l'aportació per part de cadascun dels organismes. En el cas de l'Hospitalet de Llobregat, actualment l'Ajuntament aporta globalment el 63,4% dels recursos econòmics mentre que la Diputació de Barcelona n'aporta el 32,3%, la Generalitat el 2,4% i altres institucions el 2%, unes proporcions que es mantenen estables al llarg dels anys.

Tal i com s'estableix en els convenis, la Diputació de Barcelona aporta el personal bibliotecari i l'ajuntament aporta el personal tècnic auxiliar bibliotecari i de consergeria. En quant als espais, l'ajuntament aporta els solars i construeix l'equipament sota l'assessorament de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona. L'ajuntament es pot acollir als ajuts que convoquen les administracions: el Pla de Concertació "Xarxa Barcelona Municipis de Qualitat" (XBMQ) de la Diputació de Barcelona o bé al Programa Específic de Biblioteques (PEB) del Programa Únic d'Obres i Serveis (PUOSC) de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa al catàleg documental, la Diputació de Barcelona aporta un fons inicial estàndard (lot fundacional) i el manteniment d'aquest fons es fa al 50% amb l'ajuntament. Finalment, la Diputació aporta el sistema informàtic i el seu manteniment i l'ajuntament realitza el manteniment dels edificis, mobiliari i la resta de l'equipament. Entre totes dues administracions es responsabilitzen de la formació i reciclatge del personal.

Tot i aquesta definició estructural i funcional, el sistema és prou flexible per adaptar-lo a les necessitats de cada cas. Les reunions periòdiques de seguiment permeten fer els ajustaments oportuns.

Aquest model de funcionament entre ambdós agents ha estat a la base de l'èxit que han viscut les biblioteques al llarg del temps i del territori. Sovint és senyalat com a exemple en altres sectors de la cultura i altres territoris de Catalunya i de l'Estat espanyol. Gran

part de la clau de l'èxit ha estat la visió de model que s'ha tingut, definint clarament uns estàndards universals aplicables a qualsevol municipi, a una política centralitzada que ha donat coherència al sistema, a una unitat filosòfica sobre la funció de la biblioteca pública, al treball cooperatiu entre institucions, al rigor en l'anàlisi de dades i als convenis. Tots aquests factors han orientat i estimulat els ajuntaments més recelosos o desconexedors.

Pel que fa als recursos econòmics, el pressupost destinat a les biblioteques no ha parat de créixer mentre es creaven nous equipaments. En els últims anys i amb el tancament de la biblioteca Santa Eulàlia, el pressupost s'ha estabilitzat:

Taula 1. Evolució del pressupost municipal de biblioteques

2016	2020	2022
3.189.257	3.379.174	3.319.749

Font: Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

Si analitzem la despesa per habitant, L'Hospitalet presenta unes xifres relativament altes en relació a les de territoris del mateix volum de població. Tret del cas de Barcelona, L'Hospitalet és la ciutat que, dintre de les grans àrees metropolitanes, ha realitzat un major esforç en inversions en biblioteques, malgrat que, encara amb xifres parcials i provisionals, es detecta una baixada de la despesa per habitant per a l'any 2022 més propera als nivells de 2016 que als de 2020, any de pandèmia i confinament.

Taula 2. Despesa en euros per habitant

Territori	Superfície en m ²	2020	2021
BCN - Eixample	9.844	1,19	1,86
BCN – Sant Martí	8.533	1,08	1,56
L'Hospitalet de L.	10.846	1,15	1,32
Sabadell	11.111	1,53	1,20
Terrassa	7.648	1,18	1,20

Badalona

6.901

0,83

0,94

Font: Gerència de Biblioteques, Diputació de Barcelona

3.2 Trajectòria i evolució

L'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat ha fet, històricament, una prioritat de la xarxa municipal de biblioteques, prova de la qual és el nombre i dotació de les mateixes, com també haver comptat ja, l'any 1997, amb el primer **Pla de Biblioteques** del municipi, ben abans del ressorgiment general que varen tenir aquests espais en el conjunt de les polítiques culturals a Catalunya. Val a dir que aquest va ser el primer pla de biblioteques a escala local existent a Catalunya. Aquest caràcter pioner de L'Hospitalet ha estat una de les característiques d'un municipi que ha sabut estar a l'avantguarda en alguns aspectes de la política cultural municipal: des dels seus inicis amb el Patronat Municipal de Cultura, l'aposta per les Aules de Cultura (avui Centres Culturals de ciutat), equipaments com Tecla Sala, les Festes de Primavera i altres propostes han estat sempre referència obligada en la mapa de les polítiques culturals a Catalunya i, segurament, més enllà. Cal assegurar que fets recents com el tancament de la biblioteca de Santa Eulàlia no redueixin l'impuls municipal cap a les biblioteques.

La principal valoració que es pot fer del Pla de Biblioteques de 1997 és la seva utilitat per definir un model i unes respostes a les necessitats d'aquell moment, tot adoptant el model promogut per la UNESCO d'aquell moment i implementant els seus principis i els serveis que proposava a la política bibliotecària de L'Hospitalet. Fonamentalment, aquest pla de 1997 dibuixava el mapa bibliotecari de la ciutat, seguint les normes per a biblioteques públiques per a les àrees metropolitanes vigents a l'època. És aleshores que es proposa unificar les dues xarxes tècniques (Diputació de Barcelona i Generalitat de Catalunya) que convivia en aquell moment. Això es va aconseguir a partir de 2003 quan la Biblioteca Can Sumarro es traspasa a l'Ajuntament, formant part de la Xarxa de Biblioteques Públiques Municipals de la Diputació de Barcelona.

Des de l'any 1997, les principals actuacions que s'han fet seguint les pautes del Pla aprovat són:

- L'any 1999, s'inaugura la Biblioteca La Bòbila a la plaça de la Bòbila del barri de Pubilla Casas, que substitueix l'antiga Biblioteca Joaquim Costa.
- L'any 2000, s'inaugura la biblioteca central de l'Hospitalet, la Tecla Sala, en l'edifici remodelat d'una antiga fàbrica tèxtil que li dona nom i ubicada en el centre geogràfic de la ciutat.
- El 2001, s'obren les noves instal·lacions de la biblioteca La Florida, en el mateix edifici on estava ubicada, al carrer Renclusa, però ocupant també la superfície de l'antiga Aula de Cultura La Florida.
- El 2002, s'inaugura el nou edifici de la biblioteca Josep Janés, al carrer Martí Julià del barri de La Torrassa, substituint les antigues instal·lacions de la de la plaça Espanyola.
- El 2003, la biblioteca Can Sumarro s'incorpora a la Xarxa de Biblioteques Públiques Municipals de la Diputació de Barcelona. Durant l'any 2005, es fan obres per millorar els espais.
- L'any 2007, s'inauguren les noves instal·lacions de la biblioteca de Bellvitge. Aquesta actuació comporta el tancament de la Sala de lectura infantil Ramón Fernández Jurado i la biblioteca del carrer França.
- L'any 2009, es redacta el document de política de col·lecció de L'Hospitalet, que serà una peça fonamental en la dinàmica de les biblioteques.
- L'any 2010, s'inaugura la biblioteca Plaça d'Europa, no prevista en el Pla de Biblioteques. En crear-se, l'antic Centre de lectura infantil Frederic Mistral va passar a ser una biblioteca escolar.
- El gener de l'any 2021, es tanca la biblioteca de Santa Eulàlia perquè no reuneix les condicions d'un equipament cultural d'accés públic i l'abril del mateix any es crea el bibliomercat al mateix barri, un punt d'extensió bibliotecari al mercat. El tancament crea un moviment ciutadà reclamant la reobertura de l'equipament. El bibliomercat està adscrit administrativament a la Biblioteca Central Tecla Sala.

Actualment, el sistema bibliotecari de L'Hospitalet de Llobregat es compon d'una biblioteca central, de 6 biblioteques de proximitat situades a diferents barris i districtes

de la ciutat, d'un bibliomercat i de la Secció de Biblioteques de l'Ajuntament de l'Hospitalet. Aquests 8 equipaments, ordenats per districtes, són:

- Biblioteca Central Tecla Sala (Districte I – Barri de Sant Josep)
- Biblioteca Can Sumarro (Districte I – Barris Centre i Sanfeliu)
- Biblioteca Josep Janés (Districte II)
- Biblioteca Plaça d'Europa (Districte III)
- Biblioteca La Florida (Districte IV)
- Biblioteca La Bòbila (Districte V)
- Biblioteca Bellvitge (Districte VI)

Cal considerar a més el Bibliomercat de Santa Eulàlia (Districte III) que depèn de la BC Tecla Sala, que supleix algunes de les funcions de l'antiga biblioteca de Santa Eulàlia però que no pretén ser considerat una biblioteca com a tal.

Com a una mostra de la prioritat que la ciutat de l'Hospitalet ha donat a les biblioteques, des de l'inici dels ajuntaments democràtics, es va dotar d'una estructura administrativa (actualment la Secció de Biblioteques) en la Regidoria de Cultura que ha exercit un lideratge que ha vingut a enfortir el paper que aquests equipaments tenen en la política cultural de l'Ajuntament.

Les biblioteques de L'Hospitalet conformen, juntament amb la de Sabadell, la xarxa urbana més extensa a Catalunya després de la de Barcelona. Sembla lògic, tractant-se de la segona ciutat més poblada de Catalunya, amb una diferència considerable amb la següent (Terrassa amb 224.114 habitants l'any 2022). Des d'una altra perspectiva, l'Hospitalet amb 265.444 habitants té el mateix número de biblioteques que Sabadell amb 215.760 habitants. És aquí on es nota la mancança d'una setena biblioteca de proximitat a l'Hospitalet. El Mapa de lectura pública de Catalunya indica que un municipi de més de 200.000 habitants hauria de tenir una biblioteca central urbana (Tecla Sala en el cas de l'Hospitalet) i 6 o més biblioteques de proximitat als barris. Tenint en compte que l'Hospitalet està força per sobre dels 200.000 habitants, podria comptar amb 7 i no 6 biblioteques de proximitat.

Finalment, seguint amb el tema de model bibliotecari urbà, els equips professionals tenen la impressió que l'Hospitalet ha deixat de ser un referent de xarxa urbana i de funcionament com ho havia sigut anteriorment.

3.3 Els espais, el manteniment i les dotacions

Els valors disponibles en quant al total de la superfície del total de la xarxa de Biblioteques de l'Hospitalet indiquen, un cop més, que a l'Hospitalet caldria un equipament més que vingués a compensar el tancament de la Biblioteca Santa Eulàlia, precisament, de llarg, la del barri més poblat de la ciutat. També mostren que 5 de les 7 biblioteques (totes menys Tecla Sala i Bellvitge) són clarament més petites en superfície que allò que indiquen els estàndards del Mapa de Lectura Pública.

Val a dir que el model de bibliomercat que inicialment era una solució d'emergència molt parcial i momentània de la biblioteca Santa Eulàlia tancada, ha demostrat ser un servei útil i freqüentat, de manera complementària, mai substitutiva, de les biblioteques existents.

Pel que fa a la part més estructural, cal realitzar un pla de millora per resoldre temes de manteniment (pintat, reparacions, petites millores, ...), d'actualització del mobiliari tant de sala (prestatgeries, taules i cadires, ...) com de treball (taules i cadires d'oficina i altres), de dotació tècnica bàsica (manca d'endolls) i tecnològica (ordinadors i altres) i en alguns casos també d'il·luminació, de salubritat (males olors), d'estructura (goteres), etc.

Tot plegat fa que els espais de les biblioteques vagin perdent atractiu, comoditat, funcionalitat i caliu. D'això se'n ressenten tant els equips professionals de treball com el públic usuari.

La disposició dels espais també va quedant obsoleta: avui en dia calen disposicions molt més flexibles, mòbils i polivalents, que permetin alternar diferents opcions d'activitat en

un mateix espai. Per altra banda, en alguns casos es fa difícil la convivència entre qui ve a la biblioteca a estudiar i busca silenci i qui ve a treballar en grup i vol parlar. Els espais estan poc compartimentats i com que a nivell de superfície són petits, cal optimitzar i acabar duent a terme els serveis i l'agenda d'activitats en els mateixos espais, sense estar especialment preparats.

3.4 El públic usuari, configuració i expectatives

El punt de partida de tot servei públic, i més en el camp cultural, ha de ser el públic destinatari, el seu perfil, les seves necessitats i demandes i, en conseqüència, la resposta que se li dona sota forma de serveis.

El públic destinatari es compon, a la vegada, de persones a títol individual, grups establerts que funcionen regularment i de la comunitat com a gran conjunt. En aquest sentit, es compta amb l'estudi¹¹ realitzat per la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona que ve a reforçar les dades i les percepcions que es té des de la ciutat, dels equipaments i dels equips de professionals que les gestionen.

A L'Hospitalet, es constata una evolució en el perfil d'usuari/a de les biblioteques en consonància amb els canvis sociodemogràfics viscuts a la ciutat, l'evolució en els hàbits culturals, les noves vies d'accés al coneixement així com l'accessibilitat a les eines tecnològiques. Les noves necessitats ciutadanes i l'evolució en els serveis prestats a les biblioteques han fet que el seu públic hagi canviat, s'hagi diversificat en el perfil i en els usos dels serveis bibliotecaris.

Aquests canvis han vingut donats pel marcat caràcter d'equipament de proximitat que són les biblioteques: busquen estar ben a prop de la ciutadania en tots els sentits, pel seu nombre, ubicació en els barris, actitud i capacitat del personal que hi treballa, però

¹¹ Diputació de Barcelona. Gerència de biblioteques (2020). Estudi dels resultats de l'Enquesta de satisfacció dels usuaris de la Xarxa de Biblioteques Municipals (XBM) de la demarcació de Barcelona
<https://www.diba.cat/documents/16060163/343071754/200127+Informe+Satisfacci%C3%B3+Usuaris+XBM+Barcelona.pdf/b1db3e36-a017-e6c7-16b1-dc65b4b5d35c?t=1602585855896>

també per saber prestar serveis bàsics (i també avançats) i per la qualitat de l'espai, els fons documentals, les activitats, etc. El seu èxit s'explica també per la seva facilitat d'ús i d'accés, horaris i gratuïtat, no cal més exigències per utilitzar-la (només el carnet, fàcil d'obtenir i tramitar, pel préstec), etc. De tots els equipaments culturals es pot dir que la biblioteca és el més accessible en tots els sentits i això és important per aquelles persones a qui els pot costar entrar, literalment, en els equipaments o edificis que, tot i ser públics, senten com a estranys.

Tipologia del públic

A grans trets els grans grups de persones que utilitzen els diferents serveis i espais de les biblioteques són:

La **nova migració** que ha confiat en les biblioteques. Aquestes han estat, i són, juntament amb l'escola, un dels principals punts d'integració i arrelament a la ciutat, a la societat local i al país. Això s'explica, d'entrada, perquè és l'equipament que segurament ja coneixien, encara que no necessàriament l'utilitzessin, en els seus països d'origen, ja que la biblioteca és un equipament molt estès i conegut universalment. Tothom té una idea, encara que sigui molt general i convencional, del què és i del què s'hi pot trobar. Si, a més, la biblioteca que es troben al seu barri supera amb escreix les expectatives en proximitat, espais, dotacions, recursos, personal, fons, serveis, gratuïtat i activitats, l'interès i l'ús creixen substancialment.

Val la pena remarcar un fenomen que ve a complicar aquesta aparent accessibilitat i és que les bibliotecàries detecten un rebuig de gènere cap a les dones bibliotecàries per part d'homes de certs col·lectius, no acostumats a tractar i considerar la dona com a professional. Aquest xoc cultural pot dificultar l'assistència regular per part d'aquests grups d'homes.

El **públic familiar** ha sabut trobar en les biblioteques un espai de socialització a partir, bàsicament però no en exclusiva, del llibre. Així, la lectura i les activitats lúdiques i educatives que s'hi fan, donen a les biblioteques una base de formació personal i social que les famílies valoren i agraeixen. En alguns casos es veu a la biblioteca com a

complementària a l'escola i la família, altres cops és substitutiva: les famílies troben a la biblioteca allò que a casa no hi ha (llibres, espai d'estudi, temps, ...).

La **gent gran** veu en la biblioteca un espai de consulta documental, aprenentatge permanent i d'activitat comunitària, sobretot ara que trobem en aquest col·lectiu persones amb alts nivells de capacitat professional, inquietuds culturals, compromís social i habilitats digitals. Malgrat que, també hi ha una part de gent gran que troba una oportunitat d'incorporar-se en el món de la cultura, el coneixement i la tecnologia, que fins aleshores no havia tingut. També hi troben espais de trobada i relació a partir de les múltiples activitats que s'hi fan. L'accés de la gent gran a les biblioteques fa que les conseqüències de l'escletxa digital es minimitzin.

El **públic femení**, majoritari a la pràctica totalitat de serveis i activitats, troba en totes les franges d'edat en la biblioteca una extensa gama de serveis i activitats així com un espai de socialització, formació i creació important (clubs de lectura, tallers, etc.).

L'**escola** ha vist en la biblioteca un complement o prolongació dels seus recursos, amb uns mitjans humans, espacials i tècnics específics que sobrepassen els que es poden oferir des del centre educatiu. Això es dona en un context en el qual algunes escoles prescindeixen de les biblioteques escolars a mida que la necessitat d'espai els porta a reconvertir-les en aules de tota mena. Per altra banda, costa força més que els grups dels instituts visitin i usin les biblioteques.

La **gent jove** busca espais de treball, ja siguin individuals (estudi en silenci) o en grup (projectes educatius). No acostumen a utilitzar gaires més serveis ni participar gaire de les activitats que programen les biblioteques. És un públic que costa atraure i retenir.

De manera transversal, hi ha una **població vulnerable** que pot ser-ho per motius econòmics, d'origen, d'edat o d'altres o, sovint, per més d'un factor a la vegada. Són persones que poden anar a les biblioteques per molts motius, molts d'ells lligats a necessitats bàsiques com obtenir una informació, fer un tràmit, connectar-se a Internet, tenir un espai confortable i climatitzat, llegir el diari o trobar-se amb altres veïnes i veïns.

A vegades, el carnet de la biblioteca és un primer document que és testimoni del seu arrelament a la ciutat i pot esdevenir l'inici d'un sentiment de pertinença a una ciutat i a una societat.

Persones inscrites amb carnet de biblioteca

Amb dades de 2022, i pel conjunt de la ciutat, a 31 de desembre hi havia 100.974 persones amb el carnet d'usuari/a, una xifra que no havia parat de créixer fins l'any 2012, quan es va estancar durant anys al voltant de les 115.000-120.000 persones amb carnet, assolint el seu màxim l'any 2019 (123.780 carnets) i amb una davallada, degut a la pandèmia de Covid-19, l'any 2020 (100.345 carnets). L'any 2021 mostra una lògica recuperació (115.449) en relació a l'any del confinament, però no arriba a la xifra de 2019. L'aturada de la pandèmia ha afectat, lògicament, les noves inscripcions a les biblioteques.

Si s'observa l'evolució de carnets en el conjunt de la XBM - Xarxa de Biblioteques Municipals de la província de Barcelona, es constata el mateix fenomen. Abans de la pandèmia, l'any 2019, es va assolir el màxim de carnets (és dels pocs indicadors que creixia), l'any 2020 va baixar molt i el 2021 s'ha recuperat però no al nivell anterior.

Taula 3. Nombre de carnets de biblioteca

	L'Hospitalet		XBM
	Nombre	Població inscrita	
2010	109.902	41,0%	
2012	115.257	44,8%	
2016	116.573	45,8%	
2018	119.249	45,7%	2.764.071
2019	123.780	46,8%	2.864.479
2020	100.345	37,2%	2.599.988
2021	115.449	43,6%	2.721.182
2022	100.974	38,0%	

Font: Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat i XBM

Si es mira el nombre de persones amb carnet, residents al municipi (amb dades de 2021 113.694)¹² en relació al total de la població del municipi (264.658), es constata que aquest any, la ciutat, amb una mitjana de 43%, la xifra es manté estable i que està lleugerament per sota de la mitjana de les biblioteques de la província, situat en el 47%.

Per franges d'edat, la implantació del carnet és la següent:

Taula 4. Població amb carnet de biblioteca. 2021

Edat	2021
Menors de 4 anys	525
5 a 14 anys	12.782
15 a 24 anys	20.815
25 a 39 anys	29.478
40 a 64 anys	40.775
Més de 65 anys	10.479
Biblioteques	87
Resta	508
Total	115.449

Font: Diputació de Barcelona

¹² El nombre de carnets de persones residents al municipi difereix del total de carnets: la diferència correspon a persones amb carnet però que resideixen a un altre municipi. Aquesta diferència es podria compensar amb la gent de L'Hospitalet que té carnet d'una altre municipi i que no consta a les estadístiques de la ciutat.

En els usos reals de les biblioteques es detecta una baixada d'usuàries i usuaris a partir dels 12 anys quan ja no depenen tant de l'escola o de la família per anar a la biblioteca. Hi ha un retorn a l'ús de la biblioteca cap els 18 anys quan estan a la universitat i un increment de préstec quan comencen a tenir filles i fills (franja de 25 a 39 anys), pel que fa a la literatura infantil.

D'acord amb les dades de la Diputació de Barcelona, hi ha l'habitual desequilibri de gèneres en les xifres de persones inscrites a la biblioteca (56% de dones i 44% d'homes, l'any 2022). Així, el 41,05% de les dones i el 40,77% dels homes de L'Hospitalet tenen el carnet de la biblioteca, una xifra que no havia parat d'augmentar any rere any fins el 2019 i que ha patit estancaments i davallades d'ençà.

Seguint amb el desequilibri de gèneres, pel que fa al préstec i a les activitats, es constata una presència de dones superior a la d'homes.

Amb dades detallades dels últims anys, es pot veure la repartició del públic usuari amb carnet per biblioteques.

Taula 5. Públic usuari en persones inscrites a 31 de desembre

Biblioteca	2019	2020	2021	2022
Tecla Sala	29.083	25.928	37.154	29.178
Bellvitge	16.072	13.992	14.500	11.123
Can Sumarro	9.934	9.282	9.745	8.327
Josep Janés	15.840	14.034	15.066	12.345
La Bòbila	21.917	19.410	20.251	15.826
La Florida	14.093	12.128	12.699	18.827
Plaça Europa	5.426	5.571	6.034	5.348
Santa Eulàlia	11.415	0	0	0
TOTAL	123.780	100.345	115.449	100.974

Font: Diputació de Barcelona

3.5 Usos de les biblioteques

La biblioteca és un servei i un espai molt ampli i divers que ofereix moltes possibilitats diferents a les persones que en són usuàries.

Usos per franges d'edat

Detallant els usos per franges d'edat, s'observa que les persones de totes les edats utilitzen les biblioteques i ho fan en molts sentits diferents. La població infantil i jove és més activa en Internet, ofimàtica i Wi-Fi i la població adulta és més activa en l'eBiblio. El préstec té dos grans grups de públic: el familiar i l'adult. Són les persones que tenen interès per la lectura per a elles mateixes o per a les seves filles i fills. Amb dades de 2021, tenim:

Taula 6. Dades de persones usuàries per franges d'edat

Grup d'edat	Inscrites inscrits	Usuàries/usuaris					
		De nou	Préstec	Internet	Wi-Fi	eBiblio	Total
0-4 anys	525	281	330	8	4	0	351
5-14	12.782	1.440	4.064	903	517	62	4.648
15-24	20.815	782	2.129	659	1.749	121	3.786
25-39	29.478	1.389	2.875	424	841	231	4.313
40-64	40.775	926	5.590	769	794	568	7.125
+65	10.479	179	1.350	109	77	111	1.647
Biblios	87	5	47	19	9	1	54
Resta	508	55	158	19	25	16	151
TOTAL	115.449	5.057	16.543	2.910	4.016	1.110	22.075

Fent una comparativa amb les dades totals de 2016:

TOTAL	116.573	5.489	25.230	7.970	8.705	0	32.594
-------	---------	-------	--------	-------	-------	---	--------

S'observa que el número de persones inscrites és pràcticament el mateix al de fa 5 anys i que ha baixat el de les persones usuàries de tots els serveis, en alguns indicadors molt considerablement, en només 5 anys.

- El préstec bibliotecari podria explicar-se per un major accés a la informació per mitjans digitals, a una major capacitat de compra de llibres, a un ús més freqüent del llibre digital o a un descens de l'hàbit de la lectura en certs grups de població.
- Els usos d'Internet, ofimàtica o Wi-Fi podria explicar-se en una major disponibilitat o accés a les cases o als telèfons mòbils.
- L'eBiblio no existia com a servei l'any 2016.

A partir de les dades d'usuaris analitzades (p.ex. els nous carnets), es demostra que l'interès de la ciutadania per les biblioteques públiques es manté estable, més enllà dels casos en que hi ha una part de la mateixa que utilitza el carnet per demostrar el seu arrelament al municipi o obtenir altres beneficis (descomptes a museus o espectacles, per exemple).

L'estructura i composició de la població, per franges d'edat, ha resultat força estable al conjunt de la província de Barcelona en els 10 darrers anys, amb lleugeres variacions per sota d'un punt¹³. En canvi a partir de les dades d'usuaris actius, s'observa una molt important davallada, i sostinguda en el temps, d'usuaris adults joves (d'edat compresa entre 25 i 39 anys); i com a una important davallada d'usuaris petits lectors, joves i infants, i amb menys mesura adults (d'edat compresa entre 40 i 65 anys).

L'única franja que augmenta molt lleugerament és la d'usuaris de gent gran (amb més de 65 anys en endavant). Ho fa sostingudament fins a la pandèmia, amb una caiguda sobtada de la que es recupera lentament en anys posteriors.

Per contra, a L'Hospitalet, la franja de població entre 15 i 64 anys ha anat en augment en els cinc darrers anys: 12.000 persones més. Tanmateix els usuaris actius han anat a la baixa en menys de 7.000 usuaris actius. Caldria observar amb més deteniment de quina

¹³ Taula Estructura de la població: https://www.diba.cat/hg2/informes/fitxes_estadistiques_1.asp

manera han afectat els moviments migratoris i les polítiques d'integració de les noves comunitats a la composició de la població.

A la resta de franges d'edat, la població s'ha mantingut més o menys estable però les dades d'usuaris actius també van a la baixa notablement.

Visites presencials

Comptant el nombre de visites presencials a les biblioteques, n'hi ha hagut 518.912 l'any 2022, una xifra que indica una certa recuperació en relació a 2021 (410.372) quan havia anat baixant any rere any des de 2012 quan va assolir un valor màxim de 956.148 usos. El valor de 2022 queda lluny encara de les 772.735 visites de l'any 2019, abans de la pandèmia i el confinament que va fer baixar les xifres de 2020 a 279.524 visites, el mínim en aquests últims 10 anys.

Taula 7. Dades generals d'usuaris

	2007	2010	2012	2019	2020	2021	2022
Visites	794.258	918.837	956.148	772.735	279.524	410.372	518.912

Font: Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

Observant les dades de cada biblioteca es constata la davallada de visitants a totes les biblioteques en relació a l'any 2019 (35,8%), l'últim d'abans de la pandèmia. El tancament de Santa Eulàlia no ha provocat un efecte transvasament a les biblioteques properes.

Taula 8. Visites presencials a la biblioteca

Biblioteca	2019	2020	2021	2022
Tecla Sala	170.717	71.576	95.612	111.848
Bellvitge	98.892	29.095	36.442	66.948
Can Sumarro	95.670	36.069	61.415	64.280
Josep Janés	94.555	41.344	65.679	71.122
La Bòbila	122.867	48.456	86.846	107.209
La Florida	70.798	22.188	34.028	46.843
Plaça Europa	56.527	17.470	30.350	41.270
Santa Eulàlia	62.709	13.326	n.d.	9.392
TOTAL	772.735	279.524	410.372	518.912

Font: Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

Visites al web

Pel que fa a la pàgina Web (pàgina oficial, sense comptar els blogs), durant l'any 2022 s'han rebut 50.220 visites, unes 138 al dia, lluny encara de les 58.370 visites el 2019, sense comptar el 2020, any de pandèmia, amb 45.101 visites. L'any 2019, les visites al web varen remuntar molt poc fins a les 45,546 anuals. S'observa que, comparant amb dades anteriors al confinament, no s'ha recuperat el nombre de visites al Web (s'ha perdut el 14,7% de les visites).

Taula 9. Visites al web

	2019	2020	2021	2022
Visites al web	58.370	45.101	45.546	50.220
Sessions web	94.588	82.637	80.140	83.184

Font: Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

Servei de préstec

Pel que fa a usuàries i usuaris de préstec, el nombre de préstecs assoleix la xifra de 533.981 l'any 2012, i després baixa cada any fins assolir els 358.666 préstecs amb un total de 115.068 exemplars prestats l'any 2021, el valor més baix si s'exceptua el 2020, any de pandèmia i confinament, amb 224.136 préstecs i 88.572 exemplars prestats. El valor de 2022 (399.262) indica una certa recuperació. El préstec se centra bàsicament en llibres de ficció tant per a públic adult com familiar. Els CD, els vídeos i en menor mesura els llibres pràctics (cuina, viatges, ...) han baixat molt en número de préstec fins, en el cas dels dos primers, quasi desaparèixer. Per donar facilitats, les biblioteques disposen de bústies de retorn receptores dels llibres prestats, obertes les 24 hores del dia, la qual cosa aporta comoditat però resta contacte personal.

Si es mira l'evolució del servei de préstec per a cada biblioteca es pot veure com varia d'un equipament a un altre:

Taula 10. Total de préstecs físics i virtuals

Biblioteca	2019	2020	2021	2022
Tecla Sala	106.570	65.329	101.769	112.655
Bellvitge	48.116	27.313	50.810	53.221
Can Sumarro	60.676	34.509	51.342	59.185
Josep Janés	45.672	25.671	47.158	50.103
La Bòbila	50.986	29.937	42.298	49.945
La Florida	31.858	14.166	27.776	26.439
Plaça Europa	37.104	15.685	36.695	43.173
Santa Eulàlia	31.332	11.526	818	4.531
TOTAL	412.314	224.136	358.666	399.262

Font: Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

El préstec ha baixat un 3,2% en relació a l'any 2019, no tant com les visites. Això evidencia un públic fidel que veu la biblioteca com a font de proveïment documental.

Participants a activitats

El nombre d'activitats i de participants ha seguit una evolució semblant a la dels darrers anys. El nombre d'activitats que requereixen una inscripció va assolir el seu màxim l'any 2017 amb 1.492. Les activitats sense inscripció varen assolir el seu màxim l'any 2015 amb 474 realitzades. En quant al nombre de persones que hi varen assistir, les que requereixen inscripció varen assolir el seu màxim l'any 2017 amb 18.124 participants i les que no requereixen inscripció ho van fer l'any 2013 amb 21.304 persones. Molt abans de la pandèmia, les activitats amb inscripció es varen estabilitzar al voltant de les 15.000 persones, mentre que les activitats sense inscripció que venien de valors superiors als 20.000 participants es mantenien al voltant dels 15.000 persones. El confinament va canviar els hàbits de les persones: les activitats amb inscripció han sabut retenir 12.827 participants, molts més que els 4.737 de les activitats sense inscripció. Aquí està clar que la pandèmia ha fet modificar els hàbits. La inscripció genera confiança en els aforaments, capacitats, etc.

Taula 11. Participants a activitats

	Amb inscripció	Sense inscripció
2006		20.669*
2010		25.958*
2013	9.029	21.304
2017	18.124	13.361
2019	15.837	15.037
2020	8.045	5.489
2021	12.827	4.737

Font: Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

(*) No es comptaven per separat o no hi havia inscripció

Quadre de síntesi**Taula 12. Públic usuari i d'usos de les biblioteques de L'Hospitalet. 2022**

	Ciutat	Tecla Sala	Bellvitge	Can Sumarro	Josep Janés	La Bòbila	La Florida	Plaça Europa
Població 2022	265.444	265.444	31.793	50.976	55.520	55.644	47.505	48.137
Usuaris inscrits a 31/12	100.974	29.178	11.123	8.327	12.345	15.826	18.827	5.348
Usuaris donats d'alta durant l'any	7.409	1.760	758	623	1.350	1.391	902	625
Visites presencials	515.244	111.848	66.950	64.280	76.844	107.209	46.843	41.270
Préstecs	396.133	112.665	54.214	59.191	50.536	49.945	26.439	43.173
Exemplars prestats *	115.068	35.996	13.517	16.172	14.289	15.353	8.356	11.286
Ús del servei de préstec	103.406	25.666	13.197	15.642	15.221	13.451	8.351	11.918
Ús del servei Internet/Ofimàtica	29.825	11.965	4.294	1.751	3.148	3.264	3.105	2.298
Ús del servei de Wi-Fi	50.280	24.884	3.849	2.550	4.611	4.214	4.599	5.573
Usuaris actius *	22.075	7.181	2.451	2.268	3.111	3.574	2.103	1.387
Assistents a activitats amb inscripció	14.832	4.825	2.011	639	2.564	1.755	2.449	589
Assistents a activitats sense inscripció	15.785	2.296	2.754	6.293	1.938	860	996	648
Alumnes assistents a visites escolars	5.160	2.471	1.181	1.164	2.462	1.291	1.562	927

Font: Diputació de Barcelona

(*): Dades de 2021, dades del 2022 no disponibles

En síntesi: un canvi de tendència

Com es pot concloure, a partir de l'any 2012, el primer del que es tenen reculls de dades complets, alguns dels principals indicadors d'ús de les biblioteques mostren valors decreixents: en 10 anys (2012 – 2021) el nombre de visites presencials ha anat baixant fins arribar a la meitat, les visites al web ha baixat un 84% i el préstec, un dels serveis insígnia d'una biblioteca, ha baixat una tercera part. Només el públic assistent a les activitats va

aguantar fins el 2017 (activitats amb inscripció) o 2015 (activitats sense inscripció) abans de decreixer, en el segon cas considerablement.

Dos indicadors han mantingut valors creixents fins 2019 malgrat caure el 2020 i no haver remuntat del tot el 2021. Es tracta dels alumnes de les visites escolars, una activitat molt més estable i programable, i el número de carnets o de persones inscrites. En el primer cas es pot deure a una prevenció de les escoles a fer activitats fora de l'escola per l'efecte post-pandèmia.

En tot cas, caldrà veure si els valors de 2023 mantenen una baixada després de la pandèmia i el confinament o hi haurà una tendència general a la recuperació d'alguns indicadors d'ús de les biblioteques.

3.6 Les biblioteques en xarxa en una perspectiva de ciutat

Un dels èxits més clar de les biblioteques de L'Hospitalet és haver sabut apostar i posar en pràctica el concepte de treball en xarxa. Avui es pot dir que l'Hospitalet defineix el seu model com el d'una gran biblioteca de ciutat amb 7 seus repartides pel territori. Alguns dels factors que il·lustren aquest concepte de biblioteca estesa als barris són:

1. Existència, tractament i gestió d'un **fons únic de ciutat**. D'aquesta manera s'amplia molt la capacitat del fons evitant la duplicitat innecessària de documents i l'atomització de micro fons pels equipaments.
2. La capacitat del **préstec interbibliotecari (PIB)** que permet disposar i retornar a qualsevol biblioteca d'un barri, un document que es troba a qualsevol altra biblioteca. Això dona la sensació d'accessibilitat: la persona no s'ha de desplaçar per tota la ciutat. El servei li fa arribar el document sol·licitat de forma gratuïta a la seva biblioteca de referència. És conscient, així, que té al seu abast un fons

global molt més extens i diversificat que depassa els límits de la seva biblioteca, però que hi pot accedir sempre des d'ella.

3. La facilitat, tot i així, per a la **mobilitat interbibliotecària** per part de les usuàries i els usuaris per gaudir dels serveis: agafar o tornar un préstec; utilitzar un espai per a la consulta, l'estudi o el treball; accedir a un fons o a uns serveis especialitzats; contactar amb bibliotecari/es determinades/ts; reunir-se amb companyes i companys; participar de les activitats, etc. La ciutadania és conscient de que té les 7 biblioteques fàcilment accessibles.
4. La **gestió municipal**. A través de la Secció de Biblioteques, com a element aglutinador, propulsor i cohesionador de les biblioteques i dels seus equips humans, els equips de professionals la tenen com a referent en la seva feina quotidiana.
5. L'**especialització del fons** de manera complementària al fons general, comú i compartit. Un plus afegit de qualitat que el públic, entès i interessat en cada tema, sap valorar i agrair.
6. Una **cultura organitzativa** que ha sabut establir una paràmetres comuns: funcionament dels equipaments, grups de treball interbibliotecari, protocols compartits, difusió comuna d'activitats, etc., sense, per això, fer equipaments clònics els uns dels altres: cada biblioteca s'adapta al seu entorn i realitat oferint un projecte propi amb accents i donant resposta a necessitats concretes.
7. Una **imatge corporativa** basada en les biblioteques com un conjunt, a través de la terminologia expressada en tot tipus de document, en la Web, en la imatge gràfica, etc.

No cal dir que aquests factors d'èxit s'haurien de mantenir i, si cal, enfortir en tota nova perspectiva d'actualització del Pla de Biblioteques.

3.7 El catàleg de serveis, una declaració d'intencions

Els principals documents de referència consultats destaquen els canvis que les TIC han comportat en la definició de biblioteca i dels serveis que aquesta ha de prestar. Alhora redefineix el rol que fins aleshores s'havia assignat a la biblioteca central d'una localitat, clarament diferenciat del que s'adjudicava a les biblioteques de proximitat.

Amb l'aplicació tecnològica, la importància de la presencialitat i el valor de l'objecte conviuen i es complementen amb opcions basades en la virtualitat tant de l'espai-biblioteca com de l'objecte-document.

En aquest sentit, el catàleg de serveis de la biblioteca pública municipal s'ha d'adaptar i, en la mesura de les possibilitats, avançar-se als canvis tecnològics i d'hàbits de consum. És revelador el que expressa la Diputació de Barcelona en el seu document "La Biblioteca Pública Municipal. Directrius per a les xarxes urbanes"¹⁴: "El catàleg de serveis de ciutat pren una altra dimensió amb les TIC: la producció i la difusió dels serveis es descentralitza i la biblioteca central adquireix una nova dimensió de lideratge i de coordinació de serveis, presencials i en línia".

El catàleg de serveis d'una biblioteca o d'un conjunt d'elles acaba essent una declaració d'intencions del que es vol oferir a la població.

Així, a L'Hospitalet, l'oferta de serveis actuals es basa en:

→ **Servei d'informació bibliogràfica**

S'ofereix a partir de fons propis i externs, als quals es pot accedir mitjançant catàleg i altres sistemes.

→ **Servei d'informació local**

Proporciona, amb recursos propis i externs, informació sobre la localitat.

→ **Servei de consulta i lectura**

Ofereix la consulta i lectura *in situ* del fons documental en qualsevol tipus de suport, tant per a adults com per a infants, per cobrir les necessitats informatives, formatives i d'oci.

¹⁴ Diputació de Barcelona, La Biblioteca Pública Municipal. Directrius per a les xarxes urbanes, Barcelona, 2009

→ **Servei de préstec**

S'ofereix la possibilitat de treure els documents (llibres, material audiovisual i altres materials) de la biblioteca. També és accessible el préstec virtual a través de la plataforma eBiblio, la plataforma de préstec de continguts digitals del Sistema de Lectura Pública de Catalunya, accessible a tota la ciutadania amb el carnet de biblioteca pública. Entre aquests continguts es poden trobar recursos en diversos idiomes i formats (llibres, audiollibres, revistes, diaris, pel·lícules, audiovisuals, música, enciclopèdies, obres de referència, partitures ...).

→ **Servei d'Internet, ofimàtica i Wi-fi**

Es posa a disposició el servei de Wi-fi, ordinadors de sala i portàtils, sales multimèdia, etc.

→ **Servei de formació i de suport a l'autoaprenentatge**

Espais multimèdia que permeten l'autoaprenentatge i on es porten a terme accions formatives d'alfabetització digital.

→ **Servei de promoció de la lectura i d'extensió cultural**

Organització d'activitats orientades a potenciar l'ús de la biblioteca i a fomentar l'interès per la lectura i la cultura en adults i infants. Tant els àmbits com els formats de les activitats és molt ampli: hora del conte, tallers i clubs de lectura, presentació de llibres, conferències literàries d'autor/es locals i altres, conferències de temes d'actualitat, exposicions sobre autor/es, cicles de música, etc.

→ **Servei a l'escola**

Assessorament en l'organització de la biblioteca escolar, suport bibliogràfic al contingut curricular, cessió de lots i organització conjunta d'activitats per a la creació d'hàbits culturals i lectors entre els alumnes, projecte Tàndem i APS sobre com explicar contes, etc.

→ **Servei d'espais de treball per a grups i sales d'estudi**

Espais aïllats de les sales de lectura que permeten el treball en grup.

Condicionament dels serveis

Si bé existeixen aquests serveis (no sempre tots ells són presents a totes les biblioteques), es detecten algunes mancances que han de ser objecte de propostes de millora en aquesta anàlisi. Tot i que posteriorment, a l'anàlisi de cada biblioteca, es particularitzen, a continuació es presenten a nivell general:

- La manca d'espai en alguna biblioteca pot reduir l'abast quantitatiu i qualitatiu de la prestació d'algun servei.
- El servei d'Internet depèn, lògicament, de la dotació en ordinadors i de la qualitat de les connexions, i aquestes varien d'una biblioteca a una altra.
- El servei de formació i de suport a l'autoaprenentatge depèn de la disponibilitat d'espai. Quan aquesta formació és de recursos tecnològics depèn de la disposició de personal capacitat i d'infraestructura suficient.
- El servei d'activitats culturals varia molt d'una biblioteca a una altra en funció de l'espai disponible, de les capacitats del personal, de la resposta del públic, etc.
- El servei d'espais de treball grupal només està operatiu en algunes biblioteques que disposen d'espais condicionats a tal efecte.

Els serveis es concreten en activitats

Les biblioteques realitzen activitats literàries, culturals, socials o d'aprenentatge, organitzades des de la biblioteca o amb col·laboració de les entitats del seu entorn. També participen de les propostes culturals i ciutadanes que s'impulsen a la ciutat. Cada activitat s'organitza en funció dels seus objectius i del públic al qual es destina.

Dins l'àmbit literari totes les biblioteques organitzen clubs de lectura, tertúlies literàries a l'entorn de la lectura d'un llibre, etc. L'oferta és molt àmplia, des de clubs de lectura generalista a clubs de lectura temàtica (novel·la negra, còmic, teatre, manga, òpera, d'anglès, en veu alta,...) i destinats a tots els públics: infants, joves, adults i gent gran.

Cada any, en funció de les commemoracions literàries, també s'organitzen activitats diverses entorn a l'autora o autor en qüestió: conferències, recitals o sortides culturals.

La promoció de la creació literària també és un dels objectius clàssics de les biblioteques i a l'entorn seu s'organitzen des de tallers de petit format, el projecte Espai de lletres o concursos literaris infantils per Sant Jordi fins a la convocatòria del *Premi LH Confidencial de novel·la negra*.

La difusió i el foment de la creació literària de la ciutat té un programa específic: *L'Hospitalet Escriu*, amb el recull bibliogràfic de la producció local.

Les seccions infantils també han augmentat considerablement les seves activitats de promoció de la lectura, incorporant, a més de la tradicional hora del conte, els laboratoris de lectura, les activitats de món tranquil o el poti-poti literari.

La programació d'activitats culturals, més enllà de les literàries, també s'ha incorporat amb força a les biblioteques, organitzant així activitats de divulgació científica, musical, de cinema o de qualsevol àmbit del coneixement o el pensament: setmana del cervell, parc de la ciència, cinefòrums, el projecte de ciència ciutadana o el projecte *Llegim el riu*.

Les biblioteques col·laboren i participen activament de les propostes culturals que s'engeguen des de la ciutat: el festival acròbates de poesia i música, el festival *Django LH* de jazz manouche, el cicle *Blues & Boogie* o el *Summer Experience*, festival d'estiu a la ciutat.

Les festes majors o les Festes de primavera també són espais de participació de les biblioteques: la trobada de dracs, cavaller i princeses del dia de Sant Jordi, la trobada d'autores i autors locals i la signatura de llibres a la fira de la rambla Just Oliveras.

La biblioteca porta a terme activitats socials especialment relacionades amb les entitats del seu entorn, o en funció de les necessitats que detecta. Així podem trobar activitats formatives d'alfabetització digital, la participació a la setmana de la salut mental, la dinamització de clubs de lectura per a persones dels centres de salut mental, la

participació a les activitats del dia internacional dels infants i la participació a les Xarxes locals socials i educatives.

Les accions en pro del coneixement del català i el castellà com a elements d'inclusió a la comunitat, especialment de les persones migrades, es porten a terme amb la col·laboració del centre per a la normalització lingüística de la ciutat i un grup de persones voluntàries.

El suport a l'aprenentatge, especialment amb l'ensenyament reglat, s'estructura a partir de diversos serveis que s'ofereix als centre educatius:

- Visites escolars
- Assessorament en l'organització de les biblioteques escolars
- Cessió de lots generals o temàtics per a les classes
- APS – Aprenentatge i Servei: aprenem a explicar contes, a dos centres de secundària
- Tàndem amb l'escola Joan Maragall
- Participació al projecte cinema i educació, etc.

Com a reptes de futur caldrà vetllar que totes les activitats que s'organitzin:

- Siguin inclusives, per als seus destinataris i el seu funcionament
- Mantinguin una perspectiva de gènere
- Potenciïn la participació comunitària

3.8 El fons, la base documental

El conjunt documental de Biblioteques de L'Hospitalet conforma el fons únic de ciutat, accessible i consultable des de qualsevol biblioteca. Aquest conjunt documental és a l'abast de tothom per mitjà del préstec interbibliotecari municipal que de manera gratuïta circula diàriament entre totes les biblioteques. Així, mitjançant la diversificació de títols a través de la coordinació bibliotecària, s'optimitza el pressupost municipal d'adquisicions directes.

El desenvolupament de la col·lecció es fa principalment per dos vies:

- a) Els lots enviats per la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona (GSB)
- b) Les adquisicions directes de Biblioteques de L'Hospitalet amb pressupost municipal.

La política municipal de desenvolupament de la col·lecció, revisada recentment marca els següents eixos fonamentals:

- La biblioteca Central Tecla Sala és l'eix d'informació local i, amb el seu fons documental, dona suport a les biblioteques de proximitat per mitjà del préstec interbibliotecari.
- Les biblioteques de proximitat prioritzen l'adquisició del fons de ficció per donar resposta a les demandes de cultura i d'oci de la ciutadania.
- El pressupost d'adquisicions de les biblioteques de proximitat està sotmès a mòduls en funció de les possibilitats de creixement que tinguin.
- El magatzem de la biblioteca central fa la funció de dipòsit del fons únic de ciutat. Els documents que acull segueixen estant vius i a disposició dels usuaris de totes les biblioteques a través del servei de préstec interbibliotecari.

Amb dades recopilades a finals de 2021, el fons documental de les biblioteques de L'Hospitalet està constituït per 405.609 documents (370.907, el 2010 i 452.528, l'any 2018, quan va assolir el seu màxim).

La política d'adquisicions sembla ben orientada i ben dotada de fons econòmics. Es pot dir que és pràcticament l'únic factor on les biblioteques de L'Hospitalet superen clarament els estàndards establerts.

Els fons especials

A més, Biblioteques de L'Hospitalet manté diferents fons especials en cada biblioteca de la xarxa per tal de diversificar els fons, oferir un valor afegit en cada biblioteca i adreçar-se a col·lectius d'usuaris més específics. D'aquestes especialitzacions, les biblioteques intenten tenir el màxim possible de documents, els presenta d'una forma diferenciada de la resta de la col·lecció, en fa difusió entre les persones interessades i en fa activitats adients.

Actualment, els fons especials de les biblioteques de L'Hospitalet són:

Biblioteca Central Tecla Sala:

- **Còmic:** col·lecció referent entre els afeccionats i professionals.
- **Fons històric Homar:** fons tancat procedent d'una donació a l'Ajuntament que solament es pot consultar a la biblioteca.
- **Blues i música negra:** producte de la col·laboració amb la Societat de Blues de Barcelona, és un fons en creixement amb un ús molt alt i pel qual s'ha fet una aposta estratègica. Participa en el cicle de *Blues & Boogie* de la ciutat.

Biblioteca Bellvitge:

- **Vida sana:** per mantenir una bona salut mental i física i per gaudir d'una vida saludable i equilibrada.

Biblioteca Can Sumarro:

- **Cinema espanyol contemporani:** es va crear al 2009 i es troba en expansió.

Biblioteca Josep Janés:

- **Teatre i arts escèniques:** Posen a l'abast dels lectors més de 5.000 documents disponibles en préstec, format per textos teatrals, assajos, música, cinema i obres teatrals enregistrades.

Biblioteca La Bòbila:

- **Gènere negre i policíac:** fons de referència a nivell nacional i internacional. Abasta tots els suports i els mitjans de difusió (web, blocs, publicacions, etc.) que s'utilitzen. Impulsa el premi de novel·la negra LH Confidencial.

Si bé els fons especialitzats estan molt arrelats a cada biblioteca, al final depenen molt de la persona que els impulsa, aportant expertesa, coneixements, contactes, dedicació i molta passió. Si la persona deixa la biblioteca, la qualitat en la continuïtat se'n ressent.

3.9 L'equip humà, la base del sistema

La millor de les biblioteques més ben dotada de fons no podria donar tot el seu potencial sense un equip de professionals competent i atent a la seva feina.

A L'Hospitalet, l'equip de bibliotecàries i bibliotecaris, així com de personal auxiliar que treballa en els seus 8 equipaments, ha demostrat la seva voluntat d'implicar-se en el projecte i la capacitat de desenvolupar-lo amb plena satisfacció.

Actualment, les biblioteques de la ciutat compten amb 65 persones dedicades, cadascuna d'elles des de la seva responsabilitat, a donar resposta a les necessitats de les biblioteques i de les persones usuàries. En el següent quadre, es mostra la distribució funcional i territorial d'aquests professionals. Val la pena destacar l'existència d'una bibliotecària itinerant, compartida amb altres municipis de la zona¹⁵, la funció de la qual és desplaçar-se a aquell espai més necessitat en un moment donat, degut a una baixa de personal, a una punta de feina momentània o a altres raons. També cal afegir les 3 persones que treballen en la Secció de Biblioteques de l'Ajuntament de L'Hospitalet (fins l'any 2021 n'eren 4).

Distribuït per biblioteques l'equip professional és:

Taula 13. Personal de Biblioteques de L'Hospitalet. 2022

Biblioteca	Direcció	Bibliotecari s	Auxiliars	Ajud. servei	Total	Estàndards
Tecla Sala	2	5	11	0	18	21-25
Bellvitge	1	1	7	0	9	7-9
C. Sumarro	1	2	5	0	8	5-7
Josep Janés	1	1	5	1	8	5-7
La Bòbila	1	1	5	1	8	7-9
La Florida	1		4	1	6	4-5
Pl. Europa	1		5		6	4-5
Bibliomercat			2		2	
Itinerant		1*			1	2**

¹⁵ El Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona organitza els equipaments per zones. El director de la Tecla Sala és a més el cap de la zona 4A que inclou, a més de L'Hospitalet de Llobregat, els municipis de Castelldefels, Cornellà, Esplugues de Llobregat, El Prat de Llobregat, Gavà, Begues i Viladecans.

	8	11	42	5	66	53-67
	Cap secció	Tècnic	Tècnica auxiliar	Admtiva.		
Secció Ajunt.	1	1	1	0	3	0***
Total	9	12	43	5	69	

* Compartida amb la resta de la zona 4A

Font: Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat i Diputació de Barcelona

Una primera valoració positiva del personal bibliotecari és la seva situació numèrica, molt a prop de la part alta de la franja òptima que indiquen els estàndards esmentats al conveni que s'estableix entre la Diputació i l'Ajuntament. La majoria de biblioteques de proximitat estan per sobre dels estàndards però la Biblioteca Central Tecla Sala està per sota. Les mancances es troben bàsicament en la no substitució de les baixes. La realitat indica que sovint hi ha menys professionals a moltes biblioteques, havent de tancar puntualment seccions o plantes senceres segons el cas.

Un altre factor a ressaltar és l'envelliment de la plantilla. Hi ha poques noves incorporacions de gent jove com a bibliotecari/a.

Per altra banda, es detecta una necessitat d'adaptar els perfils del conjunt del personal a les necessitats reals del servei. Avui en dia, el treball en una biblioteca demana uns coneixements, bàsicament educatius, comunitaris i tecnològics, que les i els professionals actuals no sempre dominen. Un primer pas, en aquest sentit, és la substitució de les places d'ordenances per les d'auxiliars de biblioteques a mida que es van jubilitant. Ara cal incorporar els nous perfils més vinculats al camp comunitari, educatiu i tecnològic. Si la funció social de la biblioteca està canviant, el perfil dels equips també ho ha de fer, un aspecte que actualment es resolt més pel saber fer i la bona voluntat d'algunes persones que integren els equips que per una redefinició prevista dels llocs de treball.

Una part substancial de les activitats que es duen a terme, a les biblioteques, són per la seva naturalesa específica o de dedicació temporal, gestionades per personal propi i extern, amb un elevat nivell de qualitat i resultats.

3.10 La comunicació

Com passa sovint en els serveis culturals públics, la comunicació és un dels aspectes que recull més insatisfacció i més crítiques, tant a nivell professional com de públic usuari. Per dinàmiques municipals internes, costa adaptar els canals de comunicació a les tendències més actuals i això dificulta arribar a certs públics, per exemple els més joves.

El web municipal és un bon instrument d'informació al públic destinatari però cal que aquest tingui la intenció de consultar-lo, la qual cosa costa cada cop més que es doni. Les xarxes socials, molt més directes i que arriben més a la gent, sobretot en edats més joves, solen estar més absents de les biblioteques. La paradoxa és que les biblioteques poden fer un taller o curs per aprendre a utilitzar les xarxes socials però, en canvi, per raons de bloqueig administratiu, els costa, per exemple, obrir un compte a Instagram.

Cal afegir aquí la publicació digital d'un butlletí setmanal, amb les notícies i activitats principals de cada biblioteca, que s'envia a una llista de persones subscriptores.

A més, el personal actual no acostuma a estar immers ni dominar el món de la comunicació. Sovint és vista com una tasca afegida a la seva feina i no com a element propi. S'acaba resolent amb la bona voluntat d'algun membre de l'equip, sovint més jove i més procliu a les habilitats comunicatives.

3.11 Una coordinació municipal

L'Ajuntament de L'Hospitalet, històricament, ha assumit la plena competència en matèria bibliotecària que li atorga la legislació vigent, i en aquest sentit s'ha dotat d'una estructura, la Secció de Biblioteques, per tal de desenvolupar les seves polítiques en aquesta matèria. La Secció està adscrita al Servei de Cultura de l'Àrea d'Innovació, Educació i Cultura i compta amb un equip de tres persones.

S'han establert diferents mecanismes per aconseguir una organització fluida i participativa que estimula el sentiment de pertinença a una mateixa organització:

- **Direcció.** La direcció de Biblioteques de L'Hospitalet recau en la cap de Secció i en el director de la Biblioteca Central Tecla Sala.
- **Coordinació.** Mensualment es fan reunions de coordinació amb les directores i els directors de totes les biblioteques, en les quals es debaten els temes estratègics i es comenta el dia a dia de cada equipament. Aquestes reunions són un punt de referència essencial per a què la direcció pugui fer la seva funció amb informació precisa del dia a dia de la xarxa i per a què les i els professionals de cada biblioteca reforcin la pertinença de xarxa, coneguin la situació de les altres biblioteques, comparteixin situacions i unifiquin els criteris d'actuació.
- **Comissions de treball.** Hi ha grups de treball transversals entre biblioteques per desenvolupar projectes i sistemes de treball comuns a totes elles: comissió infantil, col·lecció, comunicació, procediments, etc. Aquests grups elaboren les propostes que, després, es debaten en les reunions de coordinació i, finalment, s'aproven per la direcció.
- **Avaluació.** Anualment es posa en marxa un procés conjunt, en el que s'analitzen els indicadors, s'elaboren les memòries i l'equip directiu visita cada una de les biblioteques per avaluar la situació de cadascuna d'elles.

Les funcions de direcció i coordinació de la xarxa inclouen les funcions de gestió del fons únic de ciutat i de suport bibliogràfic a les biblioteques de districte.

Funcions de la direcció:

- Elabora la planificació estratègica i aplica la política bibliotecària de la ciutat.
- Dirigeix i gestiona la xarxa.
- Gestiona el personal, la mobilitat dels recursos humans quan les circumstàncies ho requereixen i la seva formació permanent.
- Centralitza i coordina la gestió dels recursos econòmics i materials.
- Aplica la política d'imatge i comunicació.
- Estableix la política de col·lecció.
- Lidera i coordina els serveis de la xarxa local.

- Impulsa els serveis virtuals i la producció i manteniment dels continguts web.
- Coordina i difon un catàleg únic d'activitats.
- Fomenta la relació entre les biblioteques públiques i les biblioteques escolars.
- Impulsa la participació dels usuaris en la dinàmica de la xarxa.

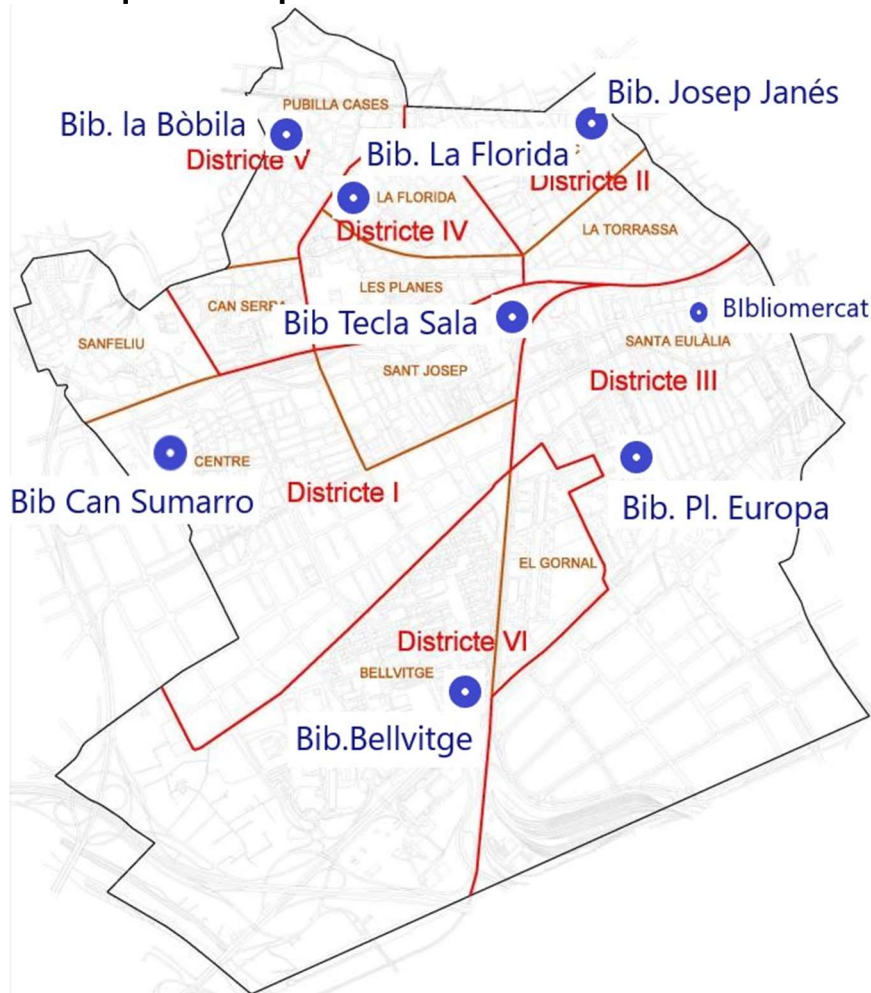

4 – ELS EQUIPAMENTS, ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Aquesta anàlisi contempla les 7 biblioteques de la ciutat:

- Biblioteca Central Tecla Sala i el bibliomercat de Santa Eulàlia
- Biblioteca Bellvitge
- Biblioteca Can Sumarro
- Biblioteca Josep Janés
- Biblioteca La Bòbila
- Biblioteca La Florida
- Biblioteca Plaça d'Europa

Mapa de biblioteques a l'Hospitalet

4.1 Biblioteca Central Tecla Sala (4.608 m²)¹⁶

Avinguda Josep Tarradellas, 44 – Tel: 934 032 630 – bibteclasala@l-h.cat

És la biblioteca Central de L'Hospitalet, ofereix servei al conjunt de la població de la ciutat: 278.080 habitants. Es va inaugurar el desembre de 2000 i es troba integrada dins el Centre Cultural Metropolità Tecla Sala, ubicats tots dos dins de l'antiga fàbrica tèxtil Tecla Sala, construïda l'any 1872 i edifici emblemàtic de la ciutat. Es troba a la cruïlla de diferents barris de la ciutat: Sant Josep, Les Planes i Santa Eulàlia però també molt a prop de La Torrassa, La Florida i Collblanc. El seu caràcter de biblioteca central repercuteix en un gran volum d'activitat de dinamització cultural del conjunt de la ciutat.

Com a biblioteca central, les seves funcions específiques són:

- Coordinar les polítiques bàsiques dels serveis
- Donar suport tècnic a les biblioteques
- Gestionar el bibliomercat de Santa Eulàlia
- Liderar les diferents comissions que treballen per millorar la nostra oferta
- Elaborar materials de suport per a la gestió dels serveis
- Controlar l'equilibri del fons de Biblioteques de L'Hospitalet
- Gestionar el préstec interbibliotecari
- Ser el magatzem central de Biblioteques de L'Hospitalet
- Gestionar els lots de les tertúlies
- Fer el seguiment i comprar la producció literària dels autors de L'Hospitalet
- Publicar, cada dos anys, *Ciutat plural llibres singulars*

A més, la Biblioteca Central Tecla Sala realitza tasques de coordinació amb les biblioteques municipals de la Gerència de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, concretament amb les del Barcelonès Sud i els dona serveis tècnics, la coordinació de les suplències, i les reunions de seguiment amb els responsables municipals. A més, es fan

¹⁶ S'indica sempre la superfície útil, facilitada per la Diputació de Barcelona.

reunions periòdiques amb els seus directors i se'ls dona suport tècnic davant de dubtes o de noves iniciatives.

La Biblioteca Central Tecla Sala acull el cicle *Blues & Boogie*, impulsat i organitzat pel Centre Cultural Collblanc–La Torrassa, com a col·laboració i difusió del fons específic de blues de la biblioteca Tecla Sala. Elabora la guia d'autors locals *Ciutat plural, llibres singulars* que es publica cada dos anys i manté la web d'autors locals *L'Hospitalet Escriu*. La biblioteca col·labora amb el SRC de Santa Eulàlia, l'Oficina Jove de L'Hospitalet i Tallers Bellvitge, entre d'altres.

Actualment disposa dels següents espais:

Planta baixa (préstec)	Recepció i taulell de préstec Diaris i revistes Espai de música i cinema Fons Especial de Blues i Músiques Negres 2 Sales infantils Sala taller Espai de consulta d'internet per a infants Fons especial de còmic infantil Oficines de Direcció Espai de treball intern Magatzem
Primera planta (sala general)	Seccions d'oci i coneixements Fons Especial de Còmic Fons Especial d'Autors Locals Espai Districte J Espai de consulta d'internet per a adults 6 sales de treball en grup Magatzem

	Espai de treball intern i sala de descans
Planta tercera	Fons Històric de Còmic Fons Homar

Dels 3 magatzems, el més gran serveix de magatzem viu de la Xarxa.

La biblioteca comparteix una sala d'actes gran amb el Centre cultural.

La biblioteca també gestiona el Bibliomercat Santa Eulàlia, un punt d'extensió bibliotecària ubicat al mercat de Santa Eulàlia.

A la biblioteca treballen 22 persones amb les següents responsabilitats i funcions:

- 1 director
- 1 subdirector
- 5 bibliotecaris
- 15 tècnics auxiliars bibliotecaris

L'horari d'obertura és els dilluns de 15.30 a 20:30h; de dimarts a divendres, de 9 a 20:30h, i els dissabtes, de 10 a 14h i de 15 a 20h. En total la biblioteca està oberta 60 hores a la setmana.

La biblioteca Central Tecla Sala compta amb 3 fons especials en els que centra la seva especialització:

- Fons de còmic, integrat per uns 38.000 exemplars, tant de còmic actual com històric, a més de revistes i llibres tècnics en diversos idiomes.
- Fons de Blues, integrat per uns 6.400 documents (discos, llibres, fotografies, vídeos, publicacions especialitzades i cartells) sobre la música blues i la música afroamericana. Està constituït conjuntament amb la Societat de Blues de Barcelona. Es programen activitats de difusió de la música blues.
- Fons Homar, integrat per uns 7.000 volums centrats en gran part en la literatura i la religió.

Aspectes favorables	Aspectes desfavorables
Caràcter de biblioteca central Ubicació al centre geogràfic de la ciutat Edifici emblemàtic a la ciutat Espai integrat dins el Centre Cultural Metropolità Projecció sobre tota la ciutat	Falta un pla de manteniment Envelliment de les instal·lacions i aparells Personal insuficient per assumir les tasques de suport al sistema

4.2 Biblioteca Bellvitge (1.801 m²)

Plaça de la Cultura s/n – Tel: 934 036 160 – bibbellvitge@l-h.cat

És la biblioteca de districte més gran de L'Hospitalet. Va ser oberta el 14 d'abril de 2007. És un bon model d'edifici funcional, acollidor i estètic a la vegada. El comparteix amb altres serveis municipals amb l'objectiu de ser el centre de la vida cultural i social dels barris de Bellvitge (24.691 habitants¹⁷) i el Gornal (6.933 habitants), donat que està al límit entre ambdós barris ofereix servei a un total de 31.624 habitants. La biblioteca actual substitueix l'antiga, situada en el mateix barri des de l'any 1972. Com a factor d'innovació destacat, és l'únic cas de biblioteca que incorpora un espai *chill out* per a la lectura relaxada, individual i tranquil·la, on és possible aïllar-se per poder llegir; i una bebeteca per a infants de 0 a 4 anys acompanyats de mares i pares. També és la primera biblioteca de L'Hospitalet que incorpora dues aules multimèdia. La Biblioteca de Bellvitge, col·labora habitualment amb els agents del barri.

Actualment disposa dels següents espais:

Planta soterrani:	Magatzem
Planta baixa:	Recepció i taulell de préstec Espai de premsa i revistes Secció de novel·les Espai de música i audiovisuals Espai de consulta d'Internet 2 aules de formació multimèdia Espai <i>chill out</i> o de lectura tranquil·la
Primera planta:	Seccions de coneixements i obres de referència i fons especialitzat Secció de còmic Sala infantil i bebeteca amb espai de consulta d'Internet per a infants

¹⁷ Les dades d'habitants per barris són de l'Anuari estadístic de la Ciutat de L'Hospitalet 2021.

	Terrassa Oficines de direcció i treball intern
Altres:	La biblioteca comparteix una sala d'actes gran amb el Centre Cultural

A la biblioteca hi treballen 9 persones, amb les següents responsabilitats i funcions:

- 1 directora.
- 1 bibliotecària.
- 7 tècnics auxiliars bibliotecaris.

L'horari d'obertura és de dilluns, dimarts i dijous, de 15.30 a 20.30h; els dimecres i divendres, de 10 a 20.30h, i els dissabtes, de 10 a 13.30h. En total la biblioteca està oberta 39 hores i mitja a la setmana, essent la biblioteca, tret de la central, que obra més hores a la setmana, en no tancar als migdies de dimecres i divendres.

La biblioteca Bellvitge té un fons especialitzat: *Vida sana i Autoajuda*, format per uns 3.500 documents.

Aspectes favorables	Aspectes desfavorables
Edifici funcional, de 15 anys d'antiguitat. Existència de sales multimèdia, <i>chill-out</i>, terrassa, bebeteca... Fons especialitzat en Vida Sana i autoajuda. Equip cohesionat i proactiu. Especial cura en proporcionar atenció personalitzada. Dinamisme de les activitats. Comunicació activa en XXSS. Vídeos per difondre fons, serveis i activitats.	Problemes importants de manca de personal (4 mesos sense cobrir una persona el 2022). Greus problemes de climatització. Greus problemes de manteniment de l'espai i de les instal·lacions. Sensació d'inseguretat i problemes de vandalisme dins de la biblioteca. Espai amb males olors continues. Comptador d'usuàries/is avariats. Terrassa sense tancaments adequats i terra enfonsat.

Usuàries/is participatives/ius, implicació dels mateixos en la vida de la biblioteca. <i>Compra a la carta</i> per a demandes d'usuàries/is. Forta integració amb les entitats i agents locals. Participació directa en el projecte de millora del barri <i>Bellvitge 2030</i>. Pressupost compra de fons correcte.	Mobiliari envellit (sala infantil), trencat (mobles, pantalles DVD, ...), que no és substituït o és insuficient (cadres i projector chill-out, ...). Cadres del personal trencades. Deficiències tecnològiques, tant les aules multimèdia com la sala chill out, no disposen d'un sistema fixe de projecció. Robatoris d'equips de hardware, que no s'han reposat. Manca de pressupost per a productes digitals. Ha empitjorat el sistema d'impressió, és molt lent i poc operatiu. Personal Diba, no té rellotge per fixar, ho ha de fer a cada equip de treball i l'ordinador tarda molt en iniciar-se.
--	--

4.3 Biblioteca Can Sumarro (835 m²)

Carrer de la Riera de l'Escorxador, s/n – Tel: 934 03 2 082 – bibcansumarro@l-h.cat

És la biblioteca del barris Centre (27.435 habitants), Sant Josep (15.794 habitants) i Sanfeliu (6.733 habitants). Situada al centre històric de la ciutat dona servei a un total de 53.962 habitants, dels quals 9.745 habitants tenen carnet de la biblioteca .

Can Sumarro està ubicada en una antiga masia del 1580 que va ser reformada i reconvertida en una biblioteca de dos edificis: espai d'adults i espai d'infants, envoltats d'un gran jardí.

Espai d'adults: (Planta baixa)	Recepció i taulell de préstec Sala general: ficció Premsa i diaris Espai d'audio-visuals Espai de consulta d'internet
(Primera planta)	Sala general: coneixements i col·lecció local Sala polivalent
Espai infantil (Planta baixa)	Recepció i taulell de préstec per a infants Sala general: ficció Espai de premsa i revistes
(Primera planta)	Sala general: coneixements
Jardí	Sala fresqueta: : Petit jardí obert al públic durant tot l'any Jardins grans: Oberts puntualment per activitats

La plantilla de la biblioteca és de 8 persones:

1 director

1 bibliotecari

6 auxiliars

La plantilla hauria de comptar amb un bibliotecari més. Des de fa un temps, per diferents casuístiques no ha estat així i, actualment, es preveuen més canvis tant en direcció com en l'equip bibliotecari i auxiliar.

L'horari d'obertura és de dilluns a dimecres, de 15.30 a 20.30h; els dijous i divendres, de 10 a 13.30h i de 15.30 a 20.30h, i els dissabtes, de 10 a 13.30h. En total la biblioteca està oberta 35 hores i mitja a la setmana.

El fons propi està especialitzat en el cinema espanyol dotat amb 1.648 pel·lícules.

Aspectes favorables	Aspectes desfavorables
Espai global de masia	Molts canvis i manca de personal
Entorn amb jardins i patis	Ubicació poc visible dins el barri
Ambient de l'espai interior	Senyalització exterior deficient
Molta participació en totes les activitats (adults i infantils)	Distribució laberíntica interna
Col·lecció en constant renovació	Falta d'il·luminació natural en alguns espais
Atenció molt personalitzada	Espais poc multifuncionals
	Espais petits: infantil i polivalent

4.4 Biblioteca Josep Janés (1.007 m²)

Carrer Doctor Martí i Julià, 33 – Tel: 934 032 935 – bibjosepjanes@l-h.cat

És la biblioteca del barri de Collblanc (27.077 habitants), i també acull gent d'altres barris com La Torrassa (28.499 habitants), així com del barri de Sants de Barcelona, donada la seva proximitat del límit municipal. En total dona servei a 55.576 habitants. La biblioteca agafa el nom de Josep Janés, editor i poeta nascut a l'Hospitalet l'any 1913. El nou edifici va ser inaugurat el 27 d'abril de 2002. La Biblioteca Josep Janés, és possiblement la biblioteca més inserida en el territori, ja que participa del Plans Educatius d'entorn amb programes comuns amb l'Auditori La Torrassa i els centres educatius. També fa moltes activitats amb el Teatre Joventut, la coordinadora d'ampes endavant, i amb les entitats que participen del procés comunitari.

Actualment disposa dels següents espais:

Soterrani:	Despatx de direcció Magatzem Sala de descans
Planta baixa:	Recepció Sala d'actes per a 60 persones Espai intern de treball Espai de música i Audiollibres Lectura fàcil i lletra gran
Planta primera:	Sala infantil amb espai Internet Centre d'Interès en Diversitat Funcional
Planta segona:	Sala de coneixements Secció: Còmics Fons especial de teatre i arts escèniques Espai Internet
Planta tercera:	Sala general: ficció

	Espai de premsa i revistes Espai audiovisual Districte Jove
--	---

A la biblioteca treballen 8 persones, amb les següents responsabilitats i funcions:

- 1 directora
- 1 bibliotecari
- 5 auxiliars tècnics bibliotecaris
- 1 ajudant de servei

L'horari d'obertura és, els dilluns, dijous i divendres, de 15.30 a 20.30h; els dimarts i dimecres, de 10 a 13.30h i, de 15.30 a 20.30h, i els dissabtes, de 10 a 13.30h. En total la biblioteca està oberta 35 hores i mitja a la setmana.

El fons propi està especialitzat en les arts escèniques, comptant per això amb 5.600 documents, a més d'accés a pàgines web de teatre, un butlletí de novetats sobre el tema, un monogràfic del teatre, etc.

Aspectes favorables	Aspectes desfavorables
Ubicació en el barri Amplitud de l'espai Espai infantil ampli, lluminós i funcional Fons documental Bona valoració per part del públic Activitats a les que assisteixen molts no lectors Bona relació amb barri, escoles, entitats i Teatre Joventut Població amb un important teixit associatiu i cultural.	Distribució de l'espai en 4 plantes Cal una remodelació dels espais de la biblioteca, actualitzant-los a les noves necessitats: - Remodelar el vestíbul per a fer-lo més funcional, convertint-lo en espai de benvinguda, préstec, i àrea de premsa (pensant en la gent gran). - Crear el Districte Jove a l'altell (3a planta)

4.5 Biblioteca La Bòbila (1.050 m²)

Plaça de la Bòbila, 1 – Tel: 934 807 438 – biblabobila@l-h.cat
--

És la biblioteca del barri de Pubilla Casas, i dona servei a Pubilla Casas (31.148 habitants) i Can Serra (10.095 habitants), i al barri de Can Vidalet d'Esplugues de Llobregat (13.883 habitants). Per tant, dona servei a un total de 55.126 habitants.

Va ser inaugurada el març de 1999. Situada al límit del terme municipal amb Esplugues de Llobregat, s'adreça també a la població d'aquest municipi, que col·labora econòmicament al funcionament de l'equipament d'acord amb un conveni de col·laboració pactat per ambdós municipis (sense conveni actualitzat). Comparteix l'edifici amb el Centre Cultural La Bòbila i l'ús dels seus espais, on es realitzen activitats, algunes també compartides.

Actualment disposa dels següents espais:

Planta primera (Sala de ficció i oci):	Seccions de ficció i oci Espai de consulta d'Internet Espai de premsa i revistes Districte Jove
Planta segona: (Sala d'adults)	Seccions de coneixements Espai de consulta d'internet Espai d'ofimàtica i Wi-fi Sala d'infantil amb espai de consulta d'internet per a infants Sala Petits Lectors
Planta tercera: (Sala d'actes)	2 aules amb funció de sales d'estudi 2 aules per formació 1 sala d'actes Magatzem

A la biblioteca treballen 8 persones, amb les següents responsabilitats i funcions:

- 1 directora
- 1 bibliotecària
- 5 tècnics auxiliars bibliotecaris
- 1 ajudant de servei

L'horari d'obertura és, els dilluns, dimarts i divendres de 15.30 a 20.30h; els dimecres i dijous de 10 a 13.30h i, de 15.30 a 20.30h, i els dissabtes, de 10 a 13.30h. En total la biblioteca està oberta 35 hores i mitja a la setmana.

La biblioteca participa amb el Grup Motor de Salut Mental de Pubilla Casas i Can Serra, els plans educatius d'entorn de les dues poblacions i té diferents projectes i col·laboracions amb entitats i equipaments (CAP'S, escoles, instituts, Centre Cívic d'Esplugues...).

El fons propi està especialitzat en el gènere negre i policíac, comptant per això amb 20.000 documents que representa el 33% del fons i fins el 20% del préstec i un fons de 4.000 exemplars de novel·la popular. La seva especialització també comporta un club de lectura de Novel·la Negra, tres cicles de cinema negre a l'any, exposicions i un Premi internacional de novel·la negra "L'H Confidencial", centrat sobre el tema i amb gran projecció sobre el conjunt de l'estat espanyol.

A més, la biblioteca La Bòbila edita un seguit de publicacions:

L'H Confidencial, fanzine en paper i a la Web, sobre autors i editorials del gènere; *Arma't de recursos: idiomes on line*, directori de cursos i recursos per a l'aprenentatge des d'Internet de català, castellà, francès, anglès, alemany, italià, àrab, grec clàssic i llatí; el blog del club de lectura T-10, club de lectura temàtic; el blog del club de lectura de novel·la negra; així com *gènere negre.net*, amb guies sobre gènere negre i policíac.

Aspectes favorables	Aspectes desfavorables
Especialitat que dona visibilitat a la biblioteca a nivell nacional i estatal Ubicació cèntrica entre Pubilla Casas, Can Vidalet, Can Serra i Esplugues de Llobregat Plaça de davant de l'edifici Bon equipament Lluminositat i color de l'espai Moltes cessions d'espai i col·laboracions amb les entitats de la zona	Manca d'un espai propi només per al fons especial per donar-li més i millor visibilitat. Població no assentada al barri, amb poca permanència Morositat en el retorn del préstec Baix préstec Relació millorable amb el Centre Cultural La Bòbila Equipament envellit amb una distribució inadequada per a les necessitats del fons

4.6 Biblioteca La Florida (680 m²)

Avinguda del Masnou, 40 – Tel: 934 032 580 – biblaflorida@l-h.cat

És la biblioteca del barri de La Florida i les Planes (47.528 habitants). Es distribueix en un espai de planta triangular segmentada en dos seccions (adults i infantil) més un espai de lectura convertible en sala d'actes. Es troba al mateix edifici on s'ubica el casal d'avis.

Els projectes singulars de la biblioteca són:

- 3 Clubs de lectura infantils
- +Qlots
- Club de lectura novel·la romàntica
- Grups de conversa en anglès per a totes les edats
- Exposicions interactives
- Visites escolars temàtiques (aquest curs sobre l'ART)
- Concurs de contes i punts de llibres (participació 1183 participants)
- Cinema al barri
- Grups de conversa en català i castellà.

La biblioteca La Florida centra la seva atenció en projectes municipals amb el Pla educatiu d'entorn, el Pla integral, el Pla de regeneració Blocs la Florida, l'Escola de Vida. I en altres col·laboracions amb entitats i associacions com l'Associació de veïns, La Fundició...

Actualment disposa dels següents espais:

Vestíbul:	Intercanvi de llibres
Sala d'adults:	Recepció i taulell de préstec Zona de premsa i revistes Zona de novel·la/ficció Espai de consulta d'internet Zona de coneixements Districte jove

	Sala infantil Espai de consulta d'Internet per a infants Sala polivalent amb espai de lectura
--	---

A la biblioteca treballen 6 persones, amb les següents responsabilitats i funcions:

- 1 directora/bibliotecària
- 4 tècnics auxiliars bibliotecaris
- 1 ajudant de servei

L'horari d'obertura és de dilluns i dimarts, de 10 a 13.30h i de 15.30 a 20.30h; de dimecres a divendres, de 15.30 a 20.30h, i els dissabtes, de 10 a 13.30h. En total la biblioteca està oberta 35 hores i mitja a la setmana.

Actualment no disposa d'un fons especialitzat. Antigament ho havia estat en el gènere de viatges i gènere d'aventures.

Aspectes favorables	Aspectes desfavorables
Innovació en les activitats i projectes Predisposició a acceptar, escoltar i treballar les demandes del territori Flexibilitat a l'hora d'adaptar-se a allò que necessita el públic Constant adequació dels espais, malgrat les dimensions Vincles al barri Treball transversal en diferents agents del barri	L'espai de la biblioteca és insuficient i queda molt atapeït. No convida a l'estada Manca d'un espai per a activitats Necessitats bàsiques no cobertes en un % elevat de la població Baix hàbit lector Manca de punts de lectura Espai de la biblioteca

4.7 Biblioteca Plaça Europa (962 m²)

Carrer d'Amadeu Torner, 57 interior. – Tel: 934 032 090 – bibpleuropa@l-h.cat

És la biblioteca més nova de L'Hospitalet, creada arrel de la urbanització de la zona de la Plaça d'Europa en un extrem del barri d'El Gornal al límit amb el de Santa Eulàlia. Pel districte on s'ubica, Santa Eulàlia, dona servei a 48.137 habitants¹⁸. Comparteix un edifici amb una llar d'infants municipal, l'Hotel d'Entitats i l'Associació de Veïns Som Santa Eulàlia. L'espai, d'uns 900 m², ocupa una única planta rectangular i diàfana en la que els únics espais segmentats per parets de vidre són la zona infantil, l'aula multimèdia i l'espai de treball intern. La biblioteca disposa d'una selecció de llibres i d'uns recursos multimèdia (aula, cursos, activitats, aparells disponibles, etc.) especialment adreçats a les famílies, públic a qui es vol adreçar preferentment donada la composició sociodemogràfica de bona part de l'entorn immediat dels barris circumdants. La proximitat amb la llar d'infants fa que tinguin una relació especial i tinguin un fons de llibres i realitzin activitats per a la petita infància (0-3 anys). De la mateixa manera, la proximitat amb l'Escola d'Art Serra i Abella fa que es tractin més a fons els temes del disseny gràfic i es col·labori amb aquesta escola cedint l'espai per a les exposicions de final de curs dels alumnes. L'aula multimèdia vol, a més de ser un espai de consum, ser un espai de formació fent cursos d'alfabetització digital, d'ACTIC i cursos per a infants i famílies.

Actualment disposa dels següents espais, poc diferenciats dins la distribució general:

Planta única:	Recepció Espai de novel·la/ficció Espai de coneixement Espai d'audiovisual amb DVD i CD de música Espai per a la consulta d'internet Espai de premsa i revistes
---------------	--

¹⁸ Amb l'obertura del Bibliomercat cal veure com queda repartida la població atesa.

	Aula multimèdia Sala infantil Espai de consulta d'internet per a infants Jardí per fer activitats i per a la lectura, pendent d'habilitar
--	--

A la biblioteca treballen 6 persones, amb les següents responsabilitats i funcions:

1 directora/bibliotecària

5 tècnics auxiliars bibliotecaris

L'horari d'obertura és dilluns i dijous, de 10 a 13.30h i de 15.30 a 20.30h; de dilluns a divendres, de 15.30 a 20.30h, i els dissabtes, de 10 a 13.30h. En total la biblioteca està oberta 35 hores i mitja a la setmana.

Actualment no disposa d'un fons especialitzat però sí d'un centre d'interès molt treballat de 0-3 anys dinamitzat amb activitats.

Aspectes favorables	Aspectes desfavorables
Barri de nova creació en creixement L'espai diàfan i lluminós amb distribució molt oberta L'aula multimèdia La proximitat i col·laboració amb la llar d'infants, escola d'art, associació de veïns, casal d'avis i Centre Cultural de Santa Eulàlia	La ubicació a un extrem del barri i limítrof amb un altre Biblioteca amagada entre blocs. Manca de senyalització en el carrer de la biblioteca. El desconeixement de la biblioteca per una part de la població Ubicació en un semi-soterrani amb accés des del carrer per escales o ascensor però sense rampa d'accés.

Quadre de síntesi: la realitat de Biblioteques de L'Hospitalet i els estàndards de biblioteca pública

Biblioteca	Població atesa	Tram de mòdul	Superfície útil (m²)		Fons (obres)		Personal (persones)		Horari (hores)		Sala multi-mèdia
			actual	estàndards	actual	estàndards	actual	estàndards	actual	estàndards	
Tecla Sala	264.657	C4	4.608	4.500	144.426	120.000	20 + 2 ¹	21-25	60 + 24 ¹	60	No
Bellvitge	31.624	P3	1.801	1.100	47.857	25.000	9 ²	7-9	39.30	35	Sí
C. Sumarro	53.962	P2	835	1.600	53.394	40.000	8	5-7	35.30	40	No
Josep Janés	55.576	P2	1.007	1.600	46.007	40.000	8 ³	5-7	35.30	40	No
La Bòbila	41.243	P3	1.050	1.600	59.475	40.000	8	7-9	35.30	40	No
La Florida	47.528	P1	680	1.600	20.790	40.000	6	4-5	35.30	40	No
Pl. Europa	48.137	P1	962	1.600	32.875	40.000	6	4-5	35.30	40	Sí
Total ciutat	264.657		10.943	13.100	404.824	330.000	63 + 2	59-75	301.00	295	2

Codi cromàtic de resultats (realitat en relació als estàndards)

Molt per sobre (>20%)	Lleugerament per sobre (5%-20%)	En els estàndards (-5% +5%)	Lleugerament per sota (5%-35%)	Molt per sota (<35%)
--------------------------	------------------------------------	--------------------------------	-----------------------------------	-------------------------

Els estàndards venen marcats per la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona

Col·lecció biblioteques: tot tipus de document = Llibres de coneixements i de ficció + música i imatge. Es tracta del fons total, pràcticament tot ell de lliure accés en el cas de les biblioteques de L'Hospitalet. Els estàndards contempnen només el fons de lliure accés.

Personal: no inclou el personal de xarxa, segons estàndards, personal itinerant ni la Secció municipal, segons l'Ajuntament

(¹) Inclou el persona i l'horari del Bibliomercat de Santa Eulàlia, gestionat des de la Biblioteca Tecla sala.

(²) Bellvitge té més fons i personal que allò que indiquen els estàndards però això ve justificat per al seva major superfície útil.

(³) Josep Janés, tot i ser més petita que els estàndards, té més personal per la seva distribució en quatre plantes.

5 - BALANÇ I REPTES DE FUTUR

L'anàlisi detallada de les biblioteques de L'Hospitalet porta a detectar els principals punts forts que caldria saber mantenir en el futur i els principals punts febles que caldria saber resoldre per tal de millorar el servei. De manera global, el conjunt dels agents consultats expressa una satisfacció general del conjunt del servei. La ciutat pot estar satisfeta de les seves biblioteques. Tot i així, hi ha elements de millora a incorporar, alguns d'ells importants i urgents. Per això cal fer primer un balanç:

5.1 Balanç

Aspectes positius, a mantenir en una perspectiva de futur

La presència en els barris

Biblioteques de L'Hospitalet disposa de 7 equipaments distribuïts de manera equilibrada en el territori. Qualsevol persona té una biblioteca a 10-15 minuts caminant des de casa seva (veure plànol al final d'aquest capítol). Això crea una autèntica xarxa territorial de proximitat de les biblioteques en els barris.

El fons únic

És un element distintiu d'una manera d'entendre les biblioteques com a xarxa, un model molt apropiat en una ciutat gran com L'Hospitalet. El fons és únic, de qualitat, renovat, flexible i accessible des de qualsevol biblioteca. Les xifres indiquen que el fons global del sistema bibliotecari de la ciutat és, amb l'excepció de les biblioteques La Florida i Plaça Europa, àmpliament satisfactori, fruit d'una política de compra conjunta de fons. Cal mantenir el criteri, tenint en compte que a partir d'ara una possible millora ha de venir més per una bona política d'adquisicions que per incrementar la quantitat de documents disponibles. No es tracta tant de comprar molt sinó de seguir fent-ho bé.

Els fons especialitzats

Dona encara més valor afegit a la col·lecció. L'especialització permet aprofundir en els coneixements, àrees temàtiques, gustos literaris, aficions, etc. Algunes biblioteques, actualment sense fons especialitzat, poden venir a enriquir el conjunt de les propostes: hi ha marge per a la millora.

El préstec interbibliotecari

És el servei que permet fer el fons únic i accessible, tant per la capacitat de demanar com de tornar qualsevol document des de qualsevol biblioteca. Genera molta satisfacció tant en la persona usuària com en les i els professionals de la biblioteca que poden oferir un servei de qualitat.

Els serveis i les activitats

És on hi ha més canvis degut a l'evolució de les necessitats i de les demandes de la societat. Els serveis de préstec, d'Internet, infantil, d'aprenentatge multimèdia i activitats de foment de la cultura són els més demandats i utilitzats.

El personal

En general, la realitat numèrica del personal de les biblioteques està en la part més alta de la franja dels estàndards. El gran nombre de baixes i jornades reduïdes matisen aquestes xifres i presenten una realitat amb menys personal efectiu que el que diuen les dades. Per altra banda, la dedicació, predisposició i interès solen ser força elevades. Les usuàries i els usuaris expressen satisfacció en el tracte, la capacitat i l'atenció. S'ha consolidat l'opció de prioritzar la presència de personal auxiliar de biblioteca sobre la dels ordenances, aportant així un valor afegit al desenvolupament de la feina dels equips. A més, el personal, de manera general duu a terme noves tasques, més que les descrites en la fitxa de treball

El treball en xarxa

Els equips bibliotecaris són plenament conscients de formar part d'una xarxa territorial municipal que treballa en equip. D'aquí la bona valoració de les reunions de direccions, les comissions existents (la d'activitats familiars en particular), ...

La col·laboració amb l'entorn

Cada cop més, les biblioteques tendeixen a col·laborar més entre elles però també amb els agents del seu entorn territorial: els seus barris de referència, els altres equipaments municipals, les entitats, les escoles, etc.

La gestió municipal

És un dels grans trets diferenciadors de Biblioteques de L'Hospitalet. Els resultats són plenament satisfactoris, creant un equip especialitzat i atent al conjunt de la xarxa. La seva visió integral aporta seguretat i exigència a les biblioteques.

Aspectes negatius, a modificar en una perspectiva de futur

El nombre de biblioteques

El tancament de la biblioteca de Santa Eulàlia, de llarg el barri més poblat de tota la ciutat, crea un desequilibri territorial en quant a la prestació dels serveis bibliotecaris de proximitat, agreujat amb la dimensió petita de la majoria de les altres biblioteques. Un factor a millorar és la senyalètica exterior dels equipaments.

Els espais: la superfície

La majoria de les biblioteques són petites d'acord amb els estàndards establerts. Només Tecla Sala i Bellvitge assoleixen la superfície necessària. Globalment, 5 de les 6 biblioteques de proximitat són clarament petites per a les funcions que han de dur a terme. El cas de la biblioteca de La Florida és particularment alarmant: no arriba ni a la meitat de la superfície esperada. Les de Can Sumarro i de Plaça Europa a penes sobrepassen al meitat de la superfície estipulada. I la Josep Janés i La Bòbila en queden lluny.

La definició dels espais

Els nous usos necessiten de nous espais amb funcions diferents. Cal adaptar i redefinir els espais actuals. Com a exemple, només 2 biblioteques, Bellvitge i Plaça Europa disposen de sala multimèdia.

El manteniment dels edificis

Aquesta ha estat una de les grans demandes del personal que treballa a les biblioteques i del públic usuari. El pla de manteniment actual és insuficient per a les necessitats de les biblioteques.

Les dotacions tècniques i de mobiliari

De la mateixa manera, la dotació, el seu manteniment i les reparacions dels elements tècnics de les biblioteques necessita de més inversió. Ordinadors de consulta, equipament audiovisual, però també prestatgeries, taules i cadires de sala o de treball presenten deficiències que dificulten la prestació òptima del servei i el benestar tant de l'equip de professionals com del públic. De manera general, no calen només més recursos sinó mitjans diferents i més adequats als nous usos de les biblioteques.

La definició del pressupost per a activitats

Es considera que el pressupost per pagar activitats a la biblioteca és massa discrecional: n'hi ha però no és prou clar de quan pot disposar cada biblioteca en tot moment.

Els horaris

Tancar tard, sobretot els dies previs als festius no comporta arribar a més públic ni millorar els serveis. A l'última hora, acostuma a quedar molt poca gent i suposa un desgast de càrrega de treball per al personal. En canvi, tancar les biblioteques en caps de setmana i a l'estiu pot reduir les seves prestacions a grups determinats de persones.

El diàleg amb el públic usuari

Les persones que utilitzen més freqüentment els serveis bibliotecaris expressen una manca general de diàleg amb els equips professionals de les biblioteques. No hi ha mecanismes de participació que permetin aportar, implicar-se o, senzillament col·laborar de manera formal. Aquest aspecte depèn de les relacions que pugui tenir cadascú amb les persones que gestionen l'equipament.

L'accés al públic jove i adolescent

És el públic al qual costa més arribar o atreure. Ni els espais, ni les dotacions tècniques i tecnològiques, ni els fons ni les activitats interessen a aquestes franges d'edat.

El perfil i la formació del personal

Els canvis esmentats en el paper comunitari de la biblioteca comporta necessàriament una resposta dels equips professionals per a la qual no sempre tenen prou preparació. Caldria trobar la manera d'adaptar les capacitats i habilitats del personal o d'incorporar nous perfils professionals d'acord amb les tendències actuals i de futur de les biblioteques.

La substitució del personal absent

D'un conjunt de 65 persones treballant directament a les biblioteques sol haver un número relativament elevat de baixes, reduccions de jornada o d'absències laborals. La dificultat en la

seva substitució comporta el repartiment de la feina total en la resta de l'equip, creant una sobrecàrrega en el personal present. Això dificulta la dedicació a feines que marquen la qualitat de la biblioteca. En alguns equipaments arriba a portar a tancar temporalment alguna secció de la biblioteca. A més, caldria treballar més a fons els processos d'acollida, incorporació, formació i valoració del personal de les biblioteques.

La interlocució institucional

Les biblioteques senten una certa distància amb els seus referents institucionals. Se senten molt soles i això pot portar a la percepció de manca de projecte. Al seu torn, es veu que l'equip humà de la Secció de biblioteques és petit: durant molt temps ha sigut de 2 persones quan havia sigut de 4 en el passat. Només molt recentment s'hi ha incorporat una tercera persona.

La comunicació de les activitats

Sovint és un problema general a la cultura, però les biblioteques no acaben sempre de saber comunicar a la ciutadania la molta i bona activitat que fan.

Fent una síntesi, agregant els indicadors de totes les biblioteques i acceptant la gran diversitat entre elles, en resulta el quadre general següent:

Aspectes positius	Aspectes a millorar
La presència i ubicació en els barris	El nombre de biblioteques
El fons únic	La senyalètica exterior
Els fons especialitzats	La reduïda superfície dels espais
El pressupost de compra de fons	Les aules multimèdia i sales de grups
El préstec interbibliotecari	El manteniments dels edificis
La globalitat dels serveis	Les dotacions tècniques
L'oferta d'activitats	El pressupost per a activitats
El treball en xarxa i comissions	Horaris poc adequats
La dedicació del personal	La manca de diàleg amb públic usuari

La col·laboració amb les entitats	L'accés al públic jove
El treball amb les escoles	La formació del personal
La gestió municipal	La substitució del personal absent
	L'acollida i la formació del personal
	La poca relació institucional
	La percepció de manca de projecte
	L'equip de la Secció és insuficient
	La comunicació de les activitats

Com a síntesi final ...

Si es fa un balanç més dinàmic dels últims anys es constata un cert esgotament del model actual de biblioteca. Els valors de pràcticament tots els principals indicadors van decreixent, alguns a gran velocitat. La pandèmia de la Covid-19 i el conseqüent confinament van representar un cop dur a tots els equipaments i programes culturals, incloses les biblioteques. La principal conclusió, a data d'avui, és que la normalització dels anys 2021 i 2022 no ha comportat una recuperació dels valors dels indicadors que, com bé s'ha dit, ja anaven a la baixa. Cal esperar a tenir totes les dades de 2022 per veure si la tendència segueix a la baixa o hi ha una remuntada postpandèmica.

A partir de l'any 2014 hi va haver una baixada significativa en el número de d'usuàries i usuaris de préstec, que es va anar reduint sistemàticament fins a la pandèmia, i que no s'ha arribat a recuperar del tot. Una de les variables que han incidit més en aquesta reducció és la competència externa arrel de la comercialització de plataformes de consum de continguts: Amazon per a llibres; Spotify per a música; i, Youtube i Netflix per a contingut audiovisual. Hi ha un perfil d'usuari que anys enrere utilitzava la biblioteca atret pel consum de contingut audiovisual (CD als anys noranta i dos mil, i DVD més tard). Un percentatge considerable només consumia aquest tipus de suport, tot i que, una part significativa també agafava en préstec llibres i utilitzava altres serveis. Actualment, tot fa pensar que aquest tipus d'usuari és el que s'ha perdut en els darrers anys, tot i que la biblioteca virtual ha facilitat l'accés a una quantitat considerable de recursos de la plataforma Filmin. Les xifres de la plataforma ebiblio tanmateix demostren que la majoria del consum virtual, a banda del contingut web, es concentra en el llibre digital. Això pot ser degut

a les dificultats de poder visionar segons quin contingut a pantalles de petit format i en entorns Android/ios.

L'any 2013 hi ha una primera baixada brusca d'usuaris d'Internet, a partir de la que comença una tendència a la baixa, amb especial incidència els anys 2015, 2017 i, una segona baixada important, l'any 2020, amb la pandèmia, però sense arribar a ser tan greu com la del 2013. Aquests moviments amb pujades i baixades coincideixen amb les dades obtingudes al conjunt de la XBM i per tant, estaríem sota els efectes d'unes amenaces tecnològiques de caire macro:

- L'any 2013 s'estén l'ús de WhatsApp (2012) com a mitjà de comunicació econòmic entre la població, així com l'ús del mòbil (internet de les persones).
- L'any 2015 és l'inici de la comercialització a l'Estat espanyol de Netflix (internet dels serveis).
- L'any 2017 és l'inici de la comercialització del 5G.

Per una altra banda, l'ús del wifi s'incrementava conforme s'abaratien els equips portàtils amb solucions d'emmagatzematge al núvol. Això provocava també un petit transvasament d'usuaris d'un servei clàssic com Internet i+, fins a un tecnològicament més còmode i innovador, com la connexió wifi amb els equips portàtils dels usuaris. La millora de les condicions del servei (xarxa gaud, impressió remota, biblioprint...), apropant-lo a les del servei ofert amb els equips de sobretaula de la biblioteca, ha provocat, de facto, que la experiència d'usuari, especialment jove i adult, sigui molt similar amb l'avantatge que l'usuari wifi pot disposar del programari propi que més li convé¹⁹. Aquest efecte és menor en públic infantil i gent gran.

L'any 2017 es posa en marxa el catàleg eBiblio de llibres digitals. L'impacte sobre la població a L'Hospitalet és baix, només representa el 6,7% dels usuaris respecte dels usuaris de préstec presencials. És un servei amb previsió d'augment lent entre el públic adult i progressiu entre el públic d'edat més avançada.

En línies generals, la competència s'ha vist incrementada de tal manera que els hàbits de consum de la població (*des del sofà*) i l'ús del temps d'oci (amb *experiències memorables*) han variat

¹⁹ Els equips de sobretaula funcionen amb programari lliure mentre que la majoria dels usuaris utilitzen per hàbit programari d'ofimàtica comercial vinculat als propis equips (Microsoft, Apple).

significativament. Les biblioteques amb un model de servei amb dificultats per competir-hi, sobretot per negociar pressupostàriament cànons i drets d'autoria, han reorientat la seva acció cap a un model de biblioteca més enfocat a l'experiència de l'usuari: la biblioteca com a espai i punt de trobada, on l'intercanvi del coneixement i la participació ciutadana tenen cabuda més enllà de les col·leccions de documents.

Aquest canvi es fa a una velocitat menor a la que ho fan els canvis a la societat i amb uns pressupostos limitats que dificulten que la transició es pugui realitzar de manera òptima sobretot per adaptar serveis, espais i personal. Amb la post-pandèmia s'ha fet més evident que els usuaris físics reclamen serveis i activitats sobretot presencials. Per tant, l'experiència usuari és el factor clau que s'ha cuidar perquè les biblioteques públiques tinguin èxit. No es tracta només de posar el focus en l'atenció al públic, sinó també que la seva presència a la biblioteca li provoqui experiències immersives satisfactòries i memorables, i que aquestes estiguin relacionades amb els seus propis interessos per a què esdevinguin rellevants.

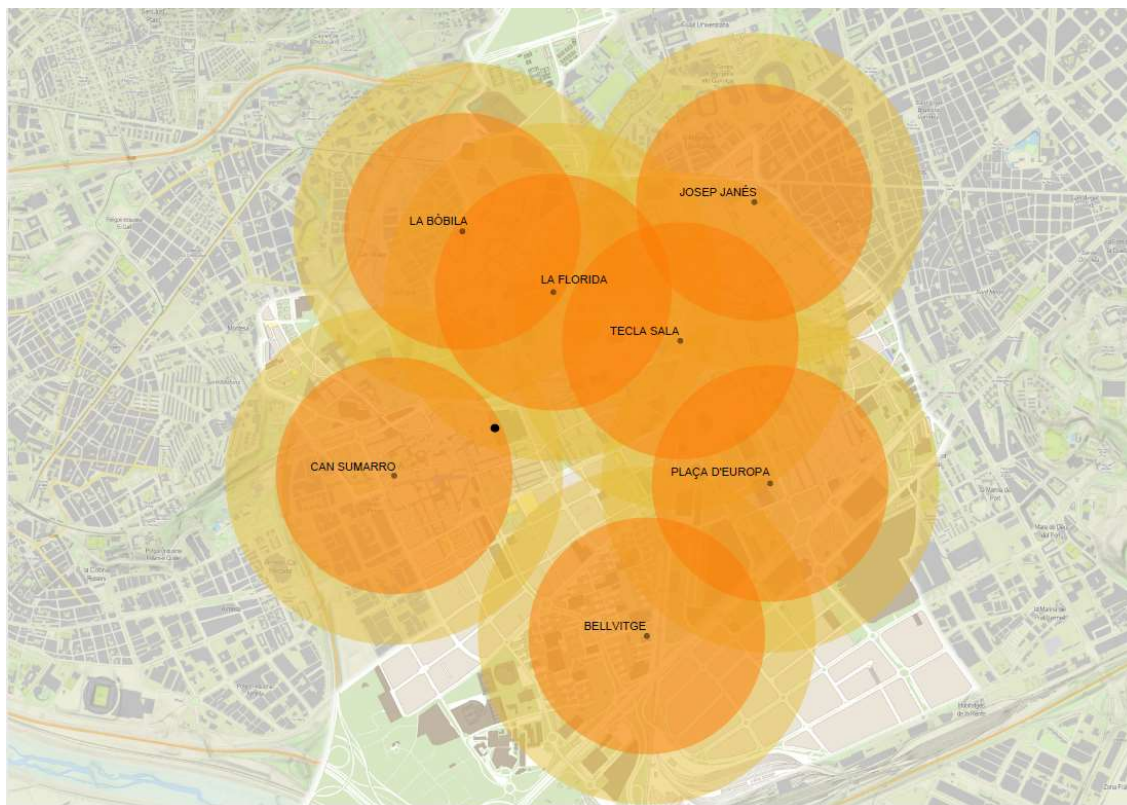
L'usuari és tan important com ho és la comunitat o les comunitats on s'integra. Dinamitzar-les és una tasca difícil per a professionals, sovint amb un coneixement més extens sobre les col·leccions que formen part del fons bibliogràfic, que de la composició, característiques i demandes de la comunitat canviant a les que s'adreça. De fet, en els darrers quinze anys els procediments de treball han evolucionat amb la introducció de nous serveis però molt poc amb altres més tradicionals com la manera de gestionar la col·lecció o la forma de programar activitats.

El personal de les biblioteques ha de connectar en diferents àmbits amb les seves comunitats d'usuaris, no només a nivell cultural, ja que hauria de ser capaç d'establir dinàmiques comunitàries, obertes i participatives que estimulin la creació, l'aprenentatge i la creativitat. Encara s'ha de trencar amb la imatge arquetípica de biblioteca com a espai de silenci d'ús individual, per donar pas a la imatge de biblioteca dinàmica d'ús col·lectiu i, igualment, acollidora. El personal de la biblioteca ha de desenvolupar noves habilitats per treballar amb aquest nou rol i/o s'han d'introduir nous perfils professionals per donar resposta a aquestes noves metodologies.

ITINERARI INTERBIBLIOTECARI

Plànol de la ciutat amb la situació de les biblioteques indicant el seu radi d'acció en 1.000 metres o 15 minuts caminant, i 700 metres o 10 minuts. Es pot veure que tota la ciutat habitada queda atesa pel conjunt de la xarxa.

5.2 Tendències i reptes de futur

➤ **Canvis de model**

- Les tendències mundials i les demandes locals orienten la biblioteca cap a un equipament molt més centrat en la comunitat.
- Es reequilibren el pes relatiu dels fons documentals i les accions amb i per a la comunitat.

➤ **Canvis en els serveis**

- S'ofereix un servei marcadament presencial en espais i personal quan els accessos al coneixement cada cop seran més virtuals.
- S'ofereix productes tangibles quan hi ha una tendència a l'intangible.

➤ **Canvis en els fons**

- Predomina el fons de coneixements.
- Els fons especialitzats poden guanyar molt de cara a públics més exigents.
- Cal adaptar la col·lecció al model de biblioteca.

➤ **Millores en els espais**

- La qualitat i capacitat d'acollida dels espais ha de ser una de les estratègies d'atracció d'una biblioteca.
- Els espais han de trobar noves funcionalitats més lligades a les demandes dels usuaris.

➤ **Canvis en el personal**

- Cada cop caldrà perfils més polivalents, adaptables a formats, continguts, públics i dinàmiques molt diferents.
- Cal pensar en formar les bibliotecàries i els bibliotecaris en aspectes més demandats pel públic.

➤ **A la recerca de nous públics**

- Cal pensar en arribar a aquells públics que no sempre se senten atrets pels serveis que ofereixen les biblioteques. L'ús de les xarxes socials presenta noves perspectives.
- Cal que els usuaris d'un determinat servei bibliotecari vegin les oportunitats que els ofereixen els altres serveis que s'hi presten.

➤ **Més implicació amb l'entorn**

- Les biblioteques han de reforçar la seva implicació en la vida social i cultural del seu barri.
- Cal incrementar la col·laboració entre biblioteques com a reforç del concepte de projecte únic.

➤ **Més participació ciutadana**

- Noves demandes d'implicació de la ciutadania en la gestió de la biblioteca.
- La biblioteca ha de preveure sistemes de participació efectiva de la ciutadania en el seu projecte.

Bibliografia

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat. Anuari estadístic de la Ciutat de L'Hospitalet 2021.

<https://www.l-h.cat/utills/obreFitxer.aspx?Fw9EVw48XS7I1U60XBm31U2PbGXqazAHnITlurbGhOINRkqazB>

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat. Pacte de Ciutat 2020-2023.

https://coronavirus.l-h.cat/docs/PACTE_presentacio_011220.pdf

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat. PAM – Pla d'Actuació Municipal 2020-2023

<https://www.l-h.cat/utills/obrefitxer.ashx?Fw9EVw48XS77TbASj5dTDqazCLSca8UAE8Z3fNdDE2ReJf4WHvLtb3AsO52PvIDpsmqazA>

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat (2007). Pla de Cultura de l'Hospitalet de Llobregat.

<https://www.l-h.cat/gdocs/d1299736.pdf>

Diputació de Barcelona. Gerència de Biblioteques. (2022) El Manifest de l'IFLA-UNESCO de la Biblioteca Pública de 2022. Un instrument al suport de les biblioteques.

https://cobdc.org/wp-content/uploads/manifest_presentacio.pdf

Diputació de Barcelona. Gerència de biblioteques (2020). Estudi dels resultats de l'Enquesta de satisfacció dels usuaris de la Xarxa de Biblioteques Municipals (XBM) de la demarcació de Barcelona

<https://www.diba.cat/documents/16060163/343071754/200127+Informe+Satisfacci%C3%B3+Usuaris+XBM+Barcelona.pdf/b1db3e36-a017-e6c7-16b1-dc65b4b5d35c?t=1602585855896>

Generalitat de Catalunya. Subdirecció General de Biblioteques. (2014). Mapa de lectura pública de Catalunya [en línia]. Barcelona. 227p.

https://biblioteques.gencat.cat/web/.content/tematic/el-servei-de-biblioteques/linies-dactivitat/planificacio-bib/mapa-lectura-publica/documents/MLPC_2014.pdf

Generalitat de Catalunya. Llei 4/1993, de 18 de març, del sistema bibliotecari de Catalunya. 1993.

<https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=86277>

IFLA, UNESCO. Directrius de l'IFLA per al servei de biblioteques públiques. 2010. Versió traduïda al català pel COBDC. 2013.

<https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/publications/series/147-ca.pdf>

IFLA, UNESCO. Manifest de la Biblioteca Pública. Versió traduïda al català pel COBDC. 2022.

<https://cobdc.org/wp-content/uploads/Manifest-IFLA-2022-CA.pdf>

Nieto, Javier; Vilagrosa, Enric (2008). Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació; Diputació de Barcelona. 24 p.

https://www.diba.cat/documents/16060163/22275360/Estandards_catala.pdf/31b997cd-85ba-4cde-a602-76f12100a1f4

Crèdits

L'anàlisi estratègica de Biblioteques de l'Hospitalet de Llobregat 2023 és el resultat del treball d'un equip de professionals que, cadascú des de la seva posició, responsabilitat, coneixement i compromís, ha aportat tot el seu temps, saber i propostes per enfortir un servei cabdal a la ciutat.

Aquesta anàlisi de Biblioteques de l'Hospitalet de Llobregat ha comptat amb la participació de:

Servei de Cultura i Secció de Biblioteques de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

Rosa M. Muga, cap de Servei

Núria Vila i Rovira, cap de la Secció

David Urrea Patón, Director de la Biblioteca Tecla Sala

Tot el personal de les Biblioteques de L'Hospitalet

Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

Ciutadanes i ciutadans que utilitzen les biblioteques